

คู่มือสำหรับบริการประชาชน งานทะเบียนราษฎร	
งานที่ให้บริการ	งานทะเบียนราษฎร
หน่วยงานที่รับผิดชอบ	สำนักปลัดเทศบาล เทศบาลตำบลที่วัง

ขอบเขตการให้บริการ

การให้บริการประชาชนด้านงานทะเบียนราษฎร การรับแจ้งการเกิด การรับแจ้งการตาย การแจ้งย้ายที่อยู่ ย้ายเข้า/ย้ายออก แจ้งย้ายปลายทางอัตโนมัติ การกำหนดเลขหมายประจำบ้าน การแก้ไขรายการบ้าน การแจ้งรื้อถอนบ้านหรือบ้านถูกทำลาย การแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการในเอกสารทะเบียนราษฎร การเพิ่มชื่อและการจำหน่ายชื่อบุคคลในทะเบียนบ้าน การตรวจสอบและคัดรับรองรายการทะเบียนคนและบ้าน การเปรียบเทียบคดีความผิดเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎร

สถานที่ ช่องทางการให้บริการ	ระยะเวลาเปิดให้บริการ
งานทะเบียนราษฎร สำนักงานทะเบียนท้องถิ่น เทศบาลตำบลที่วัง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช	วันจันทร์ ถึง วันศุกร์ ในเวลาราชการ ตั้งแต่เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๖.๓๐ น.

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการยื่นคำร้อง การให้บริการงานทะเบียนราษฎร

บ้านและทะเบียนบ้าน

หลักเกณฑ์

บ้าน หมายความว่า โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างสำหรับใช้เป็นที่อยู่อาศัย ซึ่งมีเจ้าบ้านครอบครองและให้หมายความรวมถึงแพ หรือเรือ ซึ่งจอดเป็นประจำและใช้เป็นที่อยู่ประจำ หรือสถานที่หรือยานพาหนะอื่น ซึ่งใช้เป็นที่อยู่อาศัยประจำได้ด้วย

- ทะเบียนบ้าน หมายความว่า ทะเบียนประจำบ้านแต่ละบ้าน ซึ่งแสดงเลขประจำบ้านและรายการของคนทั้งหมดผู้อยู่ในบ้านแยกเป็นหลายลักษณะ คือ ทะเบียนบ้าน (ท.ร.14) ใช้สำหรับลงรายการของคนที่มีสัญชาติไทยและคนต่างด้าว ที่มีใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว
- ทะเบียนบ้าน (ท.ร.13) ใช้ลงรายการของคนต่างด้าวที่เข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมายแต่อยู่ในลักษณะชั่วคราว หรือเข้าเมืองโดยมิชอบด้วยกฎหมายตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง
- ทะเบียนบ้านกลาง มิใช่ทะเบียนบ้าน แต่เป็นทะเบียน ซึ่งผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนดให้จัดทำขึ้น สำหรับลงรายการบุคคลที่ไม่อาจมีชื่อในทะเบียนบ้าน
- ทะเบียนบ้านชั่วคราว เป็นทะเบียนประจำบ้านที่ออกให้กับบ้านที่ปลูกสร้างในที่สาธารณะ หรือโดยบุกรุกป่าสงวน หรือโดยมิได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการก่อสร้างอาคาร หรือตามกฎหมายอื่น ทั้งนี้ ทะเบียนบ้านชั่วคราวเป็นเอกสารราชการใช้ได้เหมือนทะเบียนบ้าน และผู้มีชื่อในทะเบียนบ้านชั่วคราวคงมีสิทธิและหน้าที่เช่นเดียวกับบุคคลที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน
- ทะเบียนบ้านชั่วคราวของสำนักทะเบียน เป็นทะเบียนบ้านที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนดให้ทุกสำนักทะเบียนจัดทำขึ้น เพื่อใช้ลงรายการของบุคคลซึ่งขอแจ้งย้ายออกจากทะเบียนบ้าน (ท.ร. 14) เพื่อเดินทาง ไปต่างประเทศ ให้ทุกบ้านมีเลขประจำบ้าน บ้านใดยังไม่มีเลขประจำบ้าน ให้เจ้าบ้านแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้ง เพื่อขอเลขประจำบ้านภายในสิบห้าวันนับแต่วันสร้างบ้านเสร็จ

เจ้าบ้าน

เจ้าบ้านคือ คนที่เป็นหัวหน้าครอบครัวในบ้านหลังนั้น ซึ่งการครอบครองนี้อาจจะครอบครองในฐานะเป็นเจ้าของบ้าน ผู้เช่าบ้าน หรือในฐานะอื่นๆ ก็ได้ คนที่เป็นเจ้าบ้านไม่อยู่ ตาย สูญหาย หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ คนที่ดูแลบ้าน หรือที่อยู่ในบ้านขณะนั้นเป็นเจ้าบ้าน

เจ้าของกรรมสิทธิ์กับเจ้าบ้านต่างกันอย่างไร

บางท่านอาจเข้าใจผิดว่าเจ้าบ้านหมายถึงเจ้าของบ้าน ซึ่งเจ้าบ้านตามความหมายทะเบียนราษฎรมีจุดประสงค์เพื่อทำหน้าที่แจ้งเรื่องต่างๆ เกี่ยวกับงานทะเบียนราษฎร อาจจะเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในบ้านหรือไม่ก็ได้ การจะดูว่าใครเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ ให้ดูที่หลักฐานการได้มาของกรรมสิทธิ์ เช่น หนังสือสัญญาซื้อขาย หรือพินัยกรรม เป็นต้น

หน้าที่ของเจ้าบ้าน

กฎหมายทะเบียนราษฎร ได้กำหนดให้เจ้าบ้านมีหน้าที่ต้องแจ้งต่อนายทะเบียน ในเรื่องต่อไปนี้ หากไม่แจ้งจะถือว่ามีความผิดทางกฎหมาย คือ

1. มีคนเกิดในบ้าน
2. มีคนตายในบ้าน
3. มีคนย้ายออก - ย้ายเข้ามาบ้านหลังนั้น
4. มีสิ่งปลูกสร้างบ้านใหม่ หรือรื้อถอน

การมอบหมาย

กรณีที่มีชื่อรายการในทะเบียนบ้าน ระบุว่าเป็นเจ้าบ้าน ไม่ได้ไปแจ้งด้วยตนเอง หรือไม่ได้ให้คนที่มิชื่อในทะเบียนบ้านเดียวกันไปแจ้ง แต่มอบหมายให้บุคคลอื่นไปแจ้งแทน ก็จะต้องให้ผู้ที่ได้รับมอบหมายนำเอกสารต่อไปนี้ แสดงต่อนายทะเบียนด้วย คือ

1. บัตรประจำตัวประชาชน หรือสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของเจ้าบ้าน ผู้มอบหมายรับรองสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนไว้ด้วย
2. บัตรประจำตัวประชาชนของผู้แจ้ง (ผู้รับมอบหมาย)
3. สำเนาทะเบียนบ้านของเจ้าบ้าน
4. หนังสือมอบหมายของเจ้าบ้าน

การแจ้งเกิด

การบริการ

1. เมื่อมีคนเกิดในบ้าน ให้เจ้าบ้านหรือบิดามารดา หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย เป็นผู้แจ้งต่อนายทะเบียน ผู้รับแจ้งแห่งท้องที่เกิดภายใน 15 วัน นับแต่วันเกิด
2. เมื่อมีคนเกิดนอกบ้าน ให้บิดาหรือมารดา หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้แจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่เกิด หรือแห่งท้องที่ที่พำนักได้ภายใน 15 วัน นับแต่วันเกิด หรือในกรณีจำเป็นไม่อาจแจ้งได้ตามกำหนด ให้แจ้งภายหลัง ได้ แต่ต้องไม่เกิน 30 วัน

หลักฐานประกอบการแจ้ง

1. สำเนาทะเบียนบ้าน (ฉบับเจ้าบ้าน)
2. บัตรประจำตัวประชาชนของผู้แจ้ง บัตรประจำตัวประชาชนของบิดามารดา (ถ้ามี)
3. หนังสือรับรองการเกิดจากโรงพยาบาล (ถ้ามี)
4. หนังสือยินยอมให้บุตรใช้ชื่อสกุลของบิดา (กรณีไม่จดทะเบียนสมรส)

ขั้นตอนการติดต่อ

1. ผู้แจ้งยื่นเอกสารและหลักฐานต่อนายทะเบียน
2. นายทะเบียนตรวจสอบหลักฐานกับทะเบียนบ้าน และลงรายการในสูติบัตร แล้วเพิ่มชื่อเด็กในทะเบียน และสำเนาทะเบียนบ้าน ฉบับเจ้าบ้าน เมื่อดำเนินการเรียบร้อยแล้ว จึงมอบสูติบัตร ตอนที่ 1 และสำเนาทะเบียนบ้าน ให้กับผู้แจ้ง

การแจ้งเกิดเกินกำหนด

เป็นการแจ้งการเกิดเมื่อเวลาผ่านพ้นไปจากที่กฎหมายกำหนดภายใน 15 วัน ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 1,000 บาท

หลักฐานประกอบการแจ้ง

1. บัตรประจำตัวประชาชนของผู้แจ้ง บัตรประจำตัวประชาชนของบิดามารดา
2. หนังสือรับรองการเกิดจากโรงพยาบาล หรือใบรับแจ้งการเกิด
3. สำเนาทะเบียนบ้านที่ปรากฏชื่อ บิดา มารดา หรือผู้ปกครองของเด็กที่เกิด
4. ผลการตรวจทางวิทยาศาสตร์ เช่น ผลการตรวจ ดีเอ็นเอ ที่ตรวจพิสูจน์จากหน่วยงานของรัฐหรือสถาบันที่มีความน่าเชื่อถือ ซึ่งแสดงความสัมพันธ์การเป็นบิดา มารดา ของเด็กที่เกิด
5. พยานบุคคลอย่างน้อย 2 คน พร้อมสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน/สำเนาทะเบียนบ้าน หนังสือมอบหมาย (ถ้ามี)
6. หนังสือยินยอมให้บุตรใช้ชื่อสกุลของบิดา (กรณีไม่จดทะเบียนสมรส)

ขั้นตอนการติดต่อ

1. สำเนาทะเบียนบ้าน
2. นายทะเบียนตรวจสอบหลักฐานแล้วเปรียบเทียบคดี ความผิด และสอบสวนผู้แจ้ง บิดามารดา ให้ทราบสาเหตุที่ไม่แจ้งการเกิดภายในเวลาที่กำหนด ในกรณีที่บิดาหรือมารดาไม่อาจมาให้ถ้อยคำในการสอบสวนได้ ไม่ว่าจะด้วยกรณีใดๆ นายทะเบียนจะบันทึกถึงสาเหตุดังกล่าวไว้ และนำเสนอนายอำเภออนุมัติออกสูติบัตรต่อไป

การแจ้งตาย

การบริการ

1. เมื่อมีคนตายในบ้าน ให้เจ้าบ้านเป็นผู้แจ้งต่อนายทะเบียน ผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่มีคนตายภายใน 24 ชั่วโมง นับตั้งแต่เวลาตาย ในกรณีไม่มีเจ้าบ้านให้ผู้พบศพ จะต้องแจ้งภายใน 24 ชั่วโมง นับแต่เวลาพบศพ
2. เมื่อมีคนตายนอกบ้านให้ผู้ไปกับผู้ตาย หรือผู้พบศพ เป็นผู้แจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่ตาย หรือพบศพ หรือแห่งท้องที่ที่พึงแจ้งได้ภายใน 24 ชั่วโมง นับแต่เวลาตาย หรือพบศพ ในกรณีนี้จะแจ้งต่อ พนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจก็ได้

หลักฐานประกอบการแจ้ง

1. สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน ที่ผู้ตายมีชื่อและรายการบุคคล (ถ้ามี)
2. บัตรประจำตัวประชาชนผู้แจ้ง
3. บัตรประจำตัวประชาชนผู้ตาย
4. หนังสือรับรองการตายจากโรงพยาบาล (ท.ร. 4/1) หรือใบแจ้งความการตายจากสถานีตำรวจ
5. ใบรับแจ้งการตายตามแบบ ท.ร. 4 ตอนหน้า (กรณีแจ้งต่อกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน)
6. รายงานผลชันสูตรของเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือหน่วยนิติเวช (กรณีตายโดยไม่ทราบสาเหตุ)

กรณีตายผิดธรรมชาติ

การตายที่ผิดธรรมชาติ ที่ในบ้าน นอกบ้าน เช่น ถูกฆ่าตาย ตกจากที่สูง อุบัติเหตุ ฆาตกรรม เป็นต้น ต้องมีหลักฐานการชันสูตรพลิกศพจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ

การแจ้งตายเกินกำหนด

หมายถึง กรณีคนตายแต่ไม่ได้แจ้งการตายในเวลาที่ถูกกฎหมายกำหนด กรณีนี้ให้ผู้แจ้งการตายยื่นคำร้องต่อนายทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ ที่มีการตาย หรือพบศพ โดยดำเนินการดังนี้

1. เมื่อนายทะเบียนได้รับคำร้องแล้ว ตรวจสอบคำร้อง และเอกสารที่ผู้แจ้งนำไปแสดง แล้วดำเนินการเปรียบเทียบคดีความผิดตามกฎหมายกำหนดไว้
2. สอบสวนสาเหตุจากพยานบุคคล เพื่อให้ทราบถึงวัน เวลา สถานที่ และสาเหตุการตาย และผู้รู้เห็นการตาย ตลอดจนสาเหตุที่ไม่มาแจ้งตายภายในเวลากำหนด
3. รวบรวมหลักฐาน และพิจารณา เมื่อเห็นว่าเชื่อถือได้ สั่งอนุญาตให้รับแจ้ง และดำเนินการต่อไป
4. ผู้ใดไม่มาแจ้งภายใน 24 ชั่วโมง นับตั้งแต่เวลาตาย หรือพบศพ ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 1,000 บาท

ขั้นตอนการติดต่อ

1. ผู้แจ้งยื่นเอกสาร และหลักฐานต่อนายทะเบียน เพื่อตรวจสอบและลงรายการในมรณบัตร
2. จำหน่ายชื่อผู้ตายออกจากทะเบียนบ้าน โดยจะประทับคำว่า "ตาย" สีแดงไว้หน้ารายการคนตาย
3. มอบมรณบัตร ตอนที่ 1 ทะเบียนบ้าน และบัตรประชาชนคืนผู้แจ้ง

การแจ้งย้ายเข้า

การบริการ

เมื่อมีผู้ย้ายเข้า หรือย้ายออกให้เจ้าบ้านแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ผู้นั้นย้ายออก โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมใด ๆ ทั้งสิ้น

หลักฐานประกอบการแจ้ง

1. สำเนาทะเบียนบ้าน (ฉบับเจ้าบ้าน)
2. บัตรประจำตัวประชาชนของผู้ย้ายที่อยู่ กรณีแจ้งย้ายที่อยู่ของตนเอง
3. หนังสือมอบอำนาจจากเจ้าบ้าน พร้อมบัตรประจำตัวประชาชน
4. บัตรประจำตัวประชาชนของผู้ได้รับมอบหมายจากเจ้าบ้าน
5. ใบแจ้งการย้ายที่อยู่ (ท.ร.6) ตอนที่ 1 และ 2

กรณีที่ใบแจ้งย้ายที่อยู่สูญหาย หรือชำรุด

ผู้ย้ายเข้าสามารถขอใบแทนได้ที่นายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่ออกใบแจ้งการย้ายที่อยู่ โดยยื่นคำร้องพร้อมสำเนารายงานประจำวันรับแจ้งเป็นหลักฐานของสถานีตำรวจแห่งท้องที่ที่เอกสารหาย เพื่อประกอบเรื่อง หรือนำใบแจ้งย้ายที่อยู่ซึ่งชำรุดไปแสดง

การแจ้งย้ายออก

การบริการ

เมื่อมีผู้ย้ายเข้า หรือย้ายออกให้เจ้าบ้านหรือผู้ได้รับมอบหมาย แจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ผู้นั้นย้ายออก โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมใด ๆ ทั้งสิ้น

หลักฐานประกอบการแจ้ง

1. สำเนาทะเบียนบ้าน (ฉบับเจ้าบ้าน)
2. บัตรประจำตัวประชาชนของเจ้าบ้าน (กรณีย้ายบุคคลในบ้านออก)
3. หนังสือมอบอำนาจจากเจ้าบ้าน
4. บัตรประจำตัวประชาชนของผู้ที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าบ้าน (กรณีมอบอำนาจ)
5. บัตรประจำตัวประชาชนของผู้ย้ายที่อยู่ กรณีแจ้งย้ายที่อยู่ของตนเอง

ขั้นตอนการติดต่อ

1. ยื่นเรื่องต่อนายทะเบียนท้องที่ที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน (ถึงแม้ว่าเจ้าของบ้านไม่สามารถไปแจ้งย้ายออกให้ได้ ผู้ที่อยู่สามารถขอทำหน้าที่เจ้าบ้าน เพื่อย้ายชื่อตนเองออกได้)
2. นายทะเบียนตรวจสอบหลักฐาน และรายการบุคคลที่ย้ายออกลงรายการในใบแจ้งการย้ายที่อยู่ และจำหน่ายรายการบุคคล ที่ย้ายออกในทะเบียนบ้าน และสำเนาทะเบียนบ้าน (ฉบับเจ้าบ้าน) โดยจะประทับคำว่า “ย้าย” สิ้นเงินไว้หน้ารายการ และระบุว่าย้ายไปที่ใด
3. นายทะเบียนมอบหลักฐานการแจ้งคืนผู้แจ้งพร้อมทั้งใบแจ้งการย้ายที่อยู่ตอนที่ 1 และ 2 เพื่อนำไปแจ้งย้ายเข้าต่อไป

การแจ้งย้ายเข้าปลายทางโดยอัตโนมัติ

การบริการ

การแจ้งย้ายที่อยู่ปลายทาง หมายความว่า การแจ้งการย้ายที่อยู่โดยผู้ขอแจ้งย้าย สามารถไปขอแจ้งย้ายออก และขอแจ้งย้ายเข้าต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่ไปอยู่ใหม่ โดยไม่ต้องเดินทางกลับไปขอแจ้งย้ายออก ณ สำนักทะเบียนเดิมที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน กรณีผู้ย้ายที่อยู่เป็นผู้เยาว์ ให้บิดามารดา หรือผู้ปกครองโดยชอบด้วยกฎหมายเป็นผู้แจ้ง

หลักฐานประกอบการแจ้ง

1. สำเนาทะเบียนบ้าน (ฉบับเจ้าบ้าน) ของบ้านที่จะย้ายเข้า
2. บัตรประจำตัวประชาชนของผู้แจ้งย้าย
3. เจ้าบ้านที่จะย้ายเข้าอยู่ใหม่
4. บัตรประจำตัวประชาชนของเจ้าบ้านที่จะย้ายเข้าอยู่ใหม่
5. หนังสือยินยอมให้แจ้งย้ายเข้าของเจ้าบ้านที่จะเข้าอยู่ใหม่ (กรณีเจ้าบ้านไม่สามารถไปดำเนินการแจ้งย้ายได้)

ขั้นตอนในการติดต่อ

1. ยื่นหลักฐานต่อนายทะเบียนท้องที่ที่จะย้ายเข้า
2. นายทะเบียนตรวจสอบหลักฐาน และลงรายการในใบแจ้งการย้ายที่อยู่ (ท.ร.6 ตอน 1) โดยให้ผู้แจ้งลงลายมือชื่อในช่องผู้แจ้งย้ายออก และช่องผู้แจ้งย้ายเข้า เสนอนายทะเบียนเซ็นอนุมัติ แล้วคืนทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านและบัตรฯ แก่ผู้แจ้ง
3. เสียค่าธรรมเนียม 20 บาท
4. ให้ผู้แจ้งย้ายเข้า แจ้งเจ้าบ้านที่ย้ายออกนำสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านไปดำเนินการจำหน่ายชื่อออกจากทะเบียนบ้าน ณ สำนักทะเบียนต้นทาง ภายใน 15 วัน นับแต่วันย้ายออก

การแจ้งย้ายออกจากทะเบียนบ้านกลาง

หลักฐานประกอบการแจ้ง

- กรณีมีเอกสารหลักฐานมาแสดง ตรวจสอบหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่า ผู้แจ้งย้ายเป็นคนเดียวกันกับบุคคลที่มีชื่อและรายการในทะเบียนบ้านกลาง
- กรณีไม่มีเอกสารราชการมาแสดง ให้สอบสวนพยานบุคคล เพื่อให้ยืนยันรับรองว่าผู้ขอแจ้งย้ายออกจากทะเบียนบ้านกลาง เป็นบุคคลคนเดียวกันกับชื่อและรายการที่ปรากฏในทะเบียนบ้านกลาง
- เมื่อตรวจสอบหลักฐาน หรือสอบสวนบุคคลเป็นที่น่าเชื่อถือก็ให้ดำเนินการแจ้งย้ายออก
- กรณีรายการบุคคลที่จะย้ายออกเป็นผู้เยาว์ให้ บิดา มารดา หรือผู้ปกครองที่ชอบด้วยกฎหมายเป็นผู้แจ้งย้าย โดยเรียกบัตรประจำตัวผู้แจ้งและหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง

การขอหมายเลขประจำบ้าน

การบริการ

บ้าน หมายถึง โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้าง สำหรับใช้เป็นที่อยู่อาศัย หรือสถานที่ประกอบการ ซึ่งมีเจ้าบ้านครอบครอง ให้ทุกบ้านมีเลขหมายประจำบ้าน บ้านใดที่ยังไม่มีเลขหมายประจำบ้านให้เจ้าบ้านแจ้งต่อนายทะเบียนเพื่อขอเลขหมายประจำบ้าน ภายใน 15 วัน นับแต่บ้านสร้างเสร็จ

หลักฐานประกอบการแจ้ง

1. บัตรประจำตัวประชาชน/สำเนาทะเบียนบ้านผู้ยื่นคำร้อง
2. ใบอนุญาตปลูกสร้างอาคาร/หรือหนังสือรับรองสิ่งปลูกสร้าง (กองช่างออกให้)
3. แบบแปลนอาคาร โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้าง
4. หลักฐานการแสดงกรรมสิทธิ์ในที่ดินที่ปลูกสร้าง เช่น โฉนดที่ดิน/สัญญาซื้อขาย สัญญาเช่า
5. หนังสือยินยอมให้ปลูกสร้างบ้าน (กรณีสิ่งปลูกสร้างตั้งอยู่บนที่ดินของผู้อื่น) โดยแนบสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน และสำเนาทะเบียนบ้านของเจ้าของกรรมสิทธิ์
6. ภาพถ่ายโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้าง
- กรณีเจ้าของบ้านไม่สามารถมาดำเนินการด้วยตนเองได้ ให้มีหนังสือมอบอำนาจ พร้อมสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของผู้มอบและผู้รับมอบหมาย

ขั้นตอนการติดต่อ

1. ยื่นเอกสารหลักฐาน
2. ตรวจสอบเอกสาร
3. ลงทะเบียนรับคำร้อง
4. ออกตรวจสภาพบ้าน
5. กำหนดเลขที่บ้าน
6. บันทึกรายการในฐานข้อมูล
7. จัดทำทะเบียนบ้าน
8. นายทะเบียนลงนาม มอบเอกสารทะเบียนบ้าน

ข้อควรรู้เกี่ยวกับการขอเลขที่บ้าน

1. บ้านที่ปลูกสร้างไว้นานแล้วแต่ยังไม่มีเลขที่บ้านเจ้าบ้านสามารถขอเลขที่บ้านและสมุดทะเบียนบ้านได้
2. การปลูกสร้างบ้านในเขตท้องที่ที่ประกาศใช้กฎหมายว่าด้วยการควบคุมการก่อสร้างอาคาร จะต้องแจ้งขออนุญาตปลูกสร้างอาคาร กรณีไม่ขออนุญาตปลูกสร้าง นายทะเบียนจะกำหนดเลขที่บ้าน และจัดทำทะเบียนบ้านชั่วคราวให้ ซึ่งการแก้ไขทะเบียนบ้านชั่วคราวให้เป็นทะเบียนบ้านปกตินั้น สามารถทำได้โดยเจ้าของบ้านจะต้องไปทำเรื่องขออนุญาตปลูกสร้างอาคารให้เรียบร้อยแล้ว จึงนำหลักฐานไปยื่นคำร้องต่อนายทะเบียนเพื่อขอแก้ไขทะเบียนบ้าน
3. บ้านที่ปลูกสร้างโดยการบุกรุกที่สาธารณะ หรือปลูกในพื้นที่ป่าสงวน สามารถขอเลขที่บ้านและสมุดทะเบียนบ้านได้ แต่จะเป็นทะเบียนบ้านชั่วคราว
4. การไม่แจ้งขอเลขที่บ้านภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ปลูกสร้างบ้านเสร็จเป็นความผิด มีโทษปรับไม่เกิน 1,000 บาท

การแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการในเอกสารการทะเบียนราษฎร

หลักเกณฑ์

เอกสารการทะเบียนราษฎร ที่นายทะเบียนหรือเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากนายทะเบียนจัดทำขึ้น หากจำเป็นต้องมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงใหม่ จะเป็นเพราะเขียนผิด หรือผิดพลาดเพราะเหตุอื่นใดก็ตาม จะลบ ชูด หรือทำด้วยประการใด ๆ ให้เลือนหายไปไม่ได้ แต่ให้ใช้วิธีขีดฆ่าคำ หรือข้อความเดิม แล้วเขียนคำ หรือข้อความที่ถูกต้องแทนด้วยหมึกสีแดง พร้อมทั้งลงชื่อนายทะเบียน และวันเดือนปี กำกับไว้

การแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการ มี 3 กรณี

1. กรณีที่มีเอกสารราชการมาแสดง ไม่ว่าเอกสารนั้นจะจัดทำก่อนหรือหลังการจัดทำทะเบียนราษฎร เช่น สำเนาทะเบียนบ้าน หรือทะเบียนบ้านฉบับปี พ.ศ. 2499 , พ.ศ. 2515 หรือ ฉบับปี พ.ศ. 2526 หรือ ใบสำคัญ การเปลี่ยนชื่อตัว ชื่อสกุล หรือหลักฐานการสมรส หรือการหย่า เป็นต้น
2. กรณีไม่มีเอกสารราชการมาแสดง
3. กรณีแก้ไขรายการสัญชาติ ผู้มีหน้าที่แจ้ง ได้แก่ เจ้าบ้าน บิดามารดา ผู้ได้รับมอบหมายจากเจ้าบ้าน หรือผู้ที่เป็นเจ้าของประวัติ

สถานที่ยื่นคำร้องขอแก้ไขรายการ

1. การแก้ไขรายการในทะเบียนบ้าน สำเนาทะเบียนบ้าน สูติบัตร และมรณบัตร ให้ยื่นคำร้องที่ สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่ผู้นั้นมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน
2. การแก้ไขรายการในทะเบียนคนเกิด ทะเบียนคนตาย และใบแจ้งการย้ายที่อยู่ ให้ยื่นคำร้องที่ สำนักทะเบียนท้องที่ที่จัดทำทะเบียนคนเกิด หรือทะเบียนคนตาย หรือใบแจ้งการย้ายที่อยู่

หลักฐานประกอบการแจ้ง

กรณีที่มีเอกสารราชการมาแสดง

1. เอกสารราชการที่มาแสดงประกอบหลักฐานในการแก้ไขรายการ
2. บัตรประจำตัวผู้แจ้ง (เจ้าบ้านหรือเจ้าของประวัติหรือบิดามารดา)
3. สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน
4. สูติบัตร หรือมรณบัตร

ขั้นตอนในการติดต่อ

1. ผู้แจ้งยื่นเอกสารและหลักฐานต่อนายทะเบียนท้องถิ่นที่มีชื่อในทะเบียนบ้าน
2. นายทะเบียนตรวจสอบหลักฐานเห็นว่าเอกสารเชื่อถือได้ แก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการในเอกสารการทะเบียนราษฎรให้ตรงกับหลักฐานแล้วมอบสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน สุนัขบัตร หรือมรณบัตร คืนผู้แจ้ง

กรณีไม่มีเอกสารราชการมาแสดง

1. ผู้ร้องยื่นคำร้องพร้อมหลักฐานบัตรประจำตัวประชาชน
2. สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน
3. พยานบุคคลและบัตรประจำตัวประชาชน
4. พยานหลักฐานต่าง ๆ ที่มี
5. นายทะเบียนสอบสวนพยานหลักฐานและพยานบุคคลที่น่าเชื่อถือ แล้วรวบรวมเสนอนายอำเภอพร้อมด้วยความเห็น เมื่อนายอำเภอเห็นว่าพยานหลักฐานดังกล่าวเชื่อถือได้ นายอำเภอจะอนุมัติ แล้วส่งนายทะเบียนให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการ

การแก้ไขสัญชาติ

การแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการเกี่ยวกับสัญชาติ มี 2 กรณี คือ

1. กรณีแก้ไขจากสัญชาติอื่นหรือไม่มีสัญชาติ เป็นสัญชาติไทย ให้เสนอนายอำเภอพิจารณาอนุมัติ (เป็นอำนาจเฉพาะตัวนายอำเภอ)
2. กรณีแก้ไขจากสัญชาติไทย หรือสัญชาติอื่นหรือไม่มีสัญชาติ เป็นสัญชาติอื่น นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นเป็นผู้พิจารณาอนุมัติ

การคัดกรองเอกสารทะเบียนราษฎร

หลักฐานประกอบการแจ้ง

การตรวจ คัด และรับรองสำเนารายการทะเบียนราษฎร

ผู้ที่มีส่วนได้เสียตามระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2535

หมายถึง

1. เจ้าบ้าน
2. ผู้ที่มีรายชื่อปรากฏในเอกสารที่จะขอตรวจ หรือคัดและรับรองสำเนา
3. บุคคล หรือนิติบุคคล ที่มีส่วนได้เสีย เกี่ยวกับเอกสารทะเบียนราษฎร ไม่ว่าจะโดยตรงหรือทางอ้อม

หลักฐานประกอบการแจ้ง

1. บัตรประจำตัวประชาชนผู้ยื่นคำร้อง
2. บัตรประจำตัวประชาชนผู้ที่มีส่วนได้เสีย
3. หากผู้ร้องเป็นผู้ที่มีส่วนได้เสียทางอ้อม นายทะเบียนจะสอบสวนบันทึกปากคำ เพื่อยืนยันความเป็นผู้ที่มีส่วนได้เสียไว้เป็นหลักฐาน เพื่อให้เกิดความรับผิดชอบทางอาญา ถ้าเป็นผู้ที่ไม่มีส่วนได้เสีย ก็ไม่จำเป็นต้องสอบสวนแต่อย่างใด
4. เอกสาร "การตรวจ คัด และรับรองสำเนารายการทะเบียนราษฎร"

ขั้นตอนการติดต่อ

1. ยื่นหลักฐานต่อนายทะเบียนท้องที่ ที่จะขอเอกสาร การตรวจ คัด และรับรองสำเนารายการทะเบียนราษฎร
2. นายทะเบียนจะตรวจสอบหลักฐาน และลงรายการในการขอเอกสาร โดยให้ผู้ขอลงลายมือชื่อในคำขอ พร้อมเอกสารที่เตรียมมาทั้งหมด

การจำหน่ายชื่อและรายการบุคคลออกจากทะเบียนบ้าน

หลักเกณฑ์

การจำหน่ายชื่อและรายการบุคคลออกจากทะเบียนบ้านมีหลายกรณี ได้แก่

1. ผู้มีชื่อในทะเบียนบ้านถึงแก่ความตาย
2. กรณีบุคคลมีชื่อซ้ำในทะเบียนบ้านเกินกว่า 1 แห่ง
3. กรณีบุคคลมีชื่อในทะเบียนบ้านโดยมิชอบด้วยกฎหมายและระเบียบ

เอกสารประกอบการแจ้ง

1. สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านที่มีรายการบุคคลชื่อซ้ำเกินกว่า 1 แห่ง หรือบุคคลที่มีชื่อในทะเบียนบ้านโดยมิชอบ หรือบุคคลที่ตายไปนานแล้ว หรือบุคคลที่ตายในต่างประเทศ
2. บัตรประจำตัวประชาชนของเจ้าบ้านหรือผู้แจ้ง
3. ใบมรณบัตร (ถ้ามี)
4. หลักฐานการตายซึ่งออกโดยสถานทูตไทย หรือสถานกงสุลไทยในต่างประเทศ หรือหลักฐานการตายที่ออกโดยรัฐบาลของประเทศนั้น ซึ่งได้แปลและรับรองว่าถูกต้องโดยกระทรวงการต่างประเทศ

ขั้นตอนในการติดต่อ

1. ยื่นเอกสารหลักฐานต่อนายทะเบียนท้องที่ที่ปรากฏรายการบุคคลที่ต้องการจำหน่ายชื่อออกจากทะเบียนบ้าน
2. นายทะเบียนตรวจสอบหลักฐานสอบสวนเจ้าบ้านและพยานบุคคลที่น่าเชื่อถือให้ปรากฏข้อเท็จจริง
3. รวบรวมหลักฐานเสนอผู้มีอำนาจในการอนุมัติ แล้วจำหน่ายชื่อออกจากทะเบียนบ้าน
4. คืนหลักฐานแก่ผู้แจ้ง

การเพิ่มชื่อและรายการบุคคลเข้าในทะเบียนบ้าน

หลักเกณฑ์

การเพิ่มชื่อและรายการบุคคลเข้าในทะเบียนบ้านมีหลายกรณี ได้แก่

1. กรณีตักสำรวจตรวจสอบทะเบียนราษฎรเมื่อปีพ.ศ. 2499 (จะต้องเป็นผู้เกิดก่อนวันที่ 1 มิถุนายน 2499)
2. กรณีเพิ่มชื่อตามเอกสารทะเบียนราษฎรแบบเดิมที่ยังไม่มีเลขประจำตัวประชาชน ได้แก่ สูติบัตร ใบแจ้งการย้ายที่อยู่ และทะเบียนบ้าน
3. กรณีคนสัญชาติไทยที่เดินทางกลับจากต่างประเทศ หรือเกิดในต่างประเทศแล้วเดินทางกลับเข้ามาในประเทศไทย ทั้งที่มีหลักฐานแสดงว่าเป็นคนไทยและไม่มีหลักฐาน
4. กรณีอ้างว่าเป็นคนไทยแต่ไม่มีหลักฐานเอกสารมาแสดง
5. กรณีเด็กอนาถาซึ่งอยู่ในความอุปการะของบุคคล หน่วยงานเอกชน หรือหน่วยงานของรัฐ
6. กรณีบุคคลที่ลงรายการในทะเบียนบ้านว่า "ตาย" หรือ "จำหน่าย" มาขอเพิ่มชื่อ
7. กรณีคนต่างด้าวที่มีใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว
8. กรณีคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย
9. กรณีที่ไม่มีสัญชาติไทยแต่ต่อมาได้รับสัญชาติไทย
10. กรณีคนต่างด้าวที่เข้ามาในราชอาณาจักรไทย โดยได้รับการผ่อนผันเป็นกรณีพิเศษ หรือไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง รวมทั้งผู้เกิดในราชอาณาจักรไทย ซึ่งไม่ได้สัญชาติไทย ผู้มีหน้าที่แจ้ง ได้แก่ เจ้าบ้าน หรือผู้ขอเพิ่มชื่อ บิดา หรือมารดา กรณีผู้ขอเพิ่มชื่อเป็นผู้เยาว์ หรือผู้อุปการะ เลี้ยงดู กรณีเด็กอนาถา สถานที่ยื่นคำร้อง ได้แก่ สำนักทะเบียนอำเภอ หรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นที่ผู้ขอเพิ่มชื่อมีภูมิลำเนาอยู่ในปัจจุบัน เว้นแต่
 1. กรณีเพิ่มชื่อตามสูติบัตรแบบเดิม ให้ยื่นคำร้องที่สำนักทะเบียนที่ออกสูติบัตรฉบับนั้น
 2. กรณีเพิ่มชื่อตามแบบใบแจ้งการย้ายที่อยู่ ให้ยื่นคำร้องที่สำนักทะเบียนที่ประสงค์จะขอเพิ่มชื่อ
 3. กรณีเพิ่มชื่อตามทะเบียนบ้านแบบเดิม ให้ยื่นคำร้องที่สำนักทะเบียนที่เคยมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านครั้งสุดท้าย
 4. กรณีเพิ่มชื่อของผู้ที่ลงรายการจำหน่ายหรือตายไปแล้ว ให้ยื่นคำร้องที่สำนักทะเบียนที่ผู้นั้นเคยมีชื่อในทะเบียนบ้าน ก่อนถูกจำหน่ายรายการ

หลักฐานประกอบการแจ้ง แบ่งเป็น 2 กรณี

กรณีมีหลักฐานมาแสดง

1. บัตรประจำตัวเจ้าบ้านหรือผู้แจ้ง
2. สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน
3. รูปถ่ายผู้ขอเพิ่มชื่อ 1 รูป (กรณีผู้ขอเพิ่มชื่ออายุเกิน 7 ปี)
4. ทะเบียนบ้านหรือสำเนาทะเบียนบ้านฉบับปีพ.ศ. 2499, พ.ศ. 2515 หรือ พ.ศ. 2526
5. ใบสูติบัตร (แบบเดิมซึ่งไม่มีเลขประจำตัวประชาชน)
6. ใบแจ้งการย้ายที่อยู่ (แบบเดิม ซึ่งไม่มีเลขประจำตัวประชาชน)

กรณีไม่มีหลักฐานมาแสดง

1. บัตรประจำตัวเจ้าบ้านหรือผู้แจ้ง
2. สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน
3. รูปถ่ายของผู้ขอเพิ่มชื่อ 1 รูป (กรณีผู้ขอเพิ่มชื่ออายุเกิน 7 ปี)
4. บัตรประจำตัวบิดา มารดา (ถ้ามี)
5. บัตรประจำตัวพยานบุคคลที่ให้การรับรอง
6. เอกสารประกอบ เช่น หลักฐานการศึกษา (ถ้ามี) ส.ด.9 (ถ้ามี)

ขั้นตอนในการติดต่อ

1. การยื่นเอกสารและหลักฐาน
 - กรณีมีหลักฐานมาแสดง ให้ยื่นต่อนายทะเบียนท้องที่ที่ผู้ร้องขอเพิ่มชื่อปรากฏภายในเอกสารนั้นๆ
 - กรณีไม่มีหลักฐานมาแสดง ให้ยื่นต่อนายทะเบียนท้องที่ที่ผู้ร้องอาศัยอยู่ในปัจจุบัน
2. นายทะเบียนตรวจสอบหลักฐาน
3. ตรวจสอบรายการในฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎร
4. สอบสวนพยานบุคคลที่ให้การรับรอง
5. บันทึกข้อมูลเกี่ยวกับตัวบุคคลที่ขอเพิ่มชื่อ ผู้แจ้ง และพยานบุคคลที่ให้การรับรองและให้บุคคลดังกล่าวลงลายมือชื่อ หรือพิมพ์ลายนิ้วมือ ตามแบบ ท.ร.25
6. รวบรวมหลักฐานเสนอผู้มีอำนาจอนุมัติในการเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน
7. คืนหลักฐานให้แก่ผู้แจ้ง

ขั้นตอนและระยะเวลาการให้บริการ			
ที่	งานบริการที่เลือก	ขั้นตอนการดำเนินการ	ระยะเวลาที่ให้บริการ
1.	การแจ้งเกิด	1. รับคำร้อง 2) ตรวจสอบเอกสารหลักฐานประกอบการแจ้ง 3) ลงรายการในสูติบัตร พิมพ์สูติบัตรและทะเบียนบ้าน 3) เสนอนายทะเบียนตรวจสอบลงนาม 4) มอบสูติบัตร พร้อมหลักฐานการแจ้ง คินผู้แจ้ง	15 นาที
2.	การแจ้งตาย	1) รับคำร้อง 2) ตรวจสอบเอกสารหลักฐานประกอบการแจ้ง 3) ลงรายการในมรณบัตร 4) ประทับตราคำว่า"ตาย"สีแดง ไว้หน้ารายการคน ตายจำหน่ายชื่อผู้ตายออกจากทะเบียนบ้านฉบับ เจ้าบ้าน 5) เสนอนายทะเบียนตรวจสอบลงนาม 6) มอบมรณบัตรพร้อมหลักฐานคินผู้แจ้ง	15 นาที
3.	การแจ้งย้ายเข้า	1) รับคำร้อง 2) ตรวจสอบเอกสารหลักฐาน และรายการในใบแจ้ง การย้ายที่อยู่ ตอนที่ 1 ,ตอนที่ 2 3) เพิ่มชื่อและรายการบุคคลเข้าในทะเบียนบ้าน 4) เสนอนายทะเบียนตรวจสอบลงนาม 5) มอบทะเบียนบ้านพร้อมหลักฐานคินผู้แจ้ง 6) ส่งใบย้ายตอนที่ 2 ไปสำนักทะเบียนต้นทาง	8 นาที

4.	การแจ้งย้ายออก	1) รับคำร้อง 2) ตรวจสอบเอกสารหลักฐานประกอบการแจ้ง 3) ลงรายการในใบแจ้งย้ายที่อยู่ 3) จำหน่ายชื่อและรายการบุคคลที่ย้าย ออกจากทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน โดยประทับตราคำว่า "ย้าย" สีนํ้าเงิน ไว้หน้ารายการคนย้ายออก 4) เสนอนายทะเบียนตรวจสอบลงนาม 5) มอบใบแจ้งการย้ายที่อยู่ ตอนที่ 1,2 พร้อมหลักฐานการแจ้งคืนผู้แจ้งให้นำไปย้ายเข้าต่อไป	8 นาที
5.	การแจ้งย้ายเข้าปลายทางอัตโนมัติ	1) รับคำร้อง 2) ตรวจสอบเอกสารหลักฐาน ประกอบการแจ้ง 3) เพิ่มชื่อและรายการบุคคลเข้าในทะเบียนบ้าน 4) เสนอนายทะเบียนตรวจสอบลงนาม 5) เก็บค่าธรรมเนียม 20 บาท 5) มอบทะเบียนบ้าน ใบเสร็จรับเงินพร้อมหลักฐานคืนผู้แจ้ง	8 นาที
6.	การแจ้งย้ายออกจากทะเบียนบ้านกลาง	1) รับคำร้อง 2) ตรวจสอบเอกสารหลักฐานประกอบการแจ้ง 3) ลงรายการในใบแจ้งย้ายที่อยู่ 4) จำหน่ายชื่อและรายการบุคคลที่ย้ายออกจากทะเบียนบ้านกลาง 5) เสนอนายทะเบียนตรวจสอบลงนาม 6) มอบใบแจ้งการย้ายที่อยู่ ตอนที่ 1 , 2 พร้อมหลักฐานการแจ้งคืนผู้แจ้งให้นำไปย้ายเข้าต่อไป	8 นาที

7.	การขอเลขหมายประจำบ้าน	1) รับคำร้อง 2) ตรวจสอบเอกสารหลักฐานประกอบการแจ้ง 3) ออกตรวจสภาพบ้าน 4) ลงรายการจัดทำทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน 5) เสนอนายทะเบียนตรวจสอบลงนาม 5) มอบทะเบียนบ้านพร้อมหลักฐานคืนผู้แจ้ง	10 นาที
8.	การขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการในเอกสารทะเบียนบ้าน	1) รับคำร้อง 2) ตรวจสอบเอกสารหลักฐานประกอบการแจ้ง 3) ลงรายการแก้ไขเปลี่ยนแปลงในฐานข้อมูล 4) เสนอนายทะเบียนตรวจสอบลงนาม 5) มอบทะเบียนบ้าน บัตรประชาชนคืนผู้แจ้ง	8 นาที
9.	การตรวจคัดและรับรองรายการทะเบียนจากฐานข้อมูล	1) รับคำร้อง 2) ตรวจสอบเอกสารหลักฐานประกอบการแจ้ง 3) ค้นหาและตรวจคัดรายการจากฐานข้อมูล 3) เสนอนายทะเบียนตรวจสอบลงนาม 4) เก็บค่าธรรมเนียม 5) มอบเอกสารหลักฐานและใบเสร็จรับเงินคืนผู้แจ้ง	6 นาที
10.	เพิ่มชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้าน	1) รับคำร้อง 2) ตรวจสอบเอกสารหลักฐานประกอบการแจ้ง 3) สอบสวนผู้ร้องและเจ้าบ้าน ความยินยอมในการเพิ่มชื่อ 4) ลงรายการเพิ่มชื่อในฐานข้อมูล พิมพ์ทะเบียนบ้าน 5) เสนอนายทะเบียนตรวจสอบลงนาม 6) มอบเอกสารหลักฐานและใบเสร็จรับเงินคืนผู้แจ้ง	20 นาที

11.	การจำหน่ายชื่อและรายการบุคคลออกจากทะเบียนบ้าน	1) รับคำร้อง 2) ตรวจสอบเอกสารหลักฐานประกอบการแจ้ง / สอบสวนผู้ร้อง/เจ้าบ้าน ถึงสาในการจำหน่ายชื่อและรายการบุคคล (กรณีไม่มีเอกสารมาอ้างอิง) 3) ลงรายการจำหน่ายในฐานข้อมูล 4) พิมพ์บันทึกการจำหน่ายในทะเบียนบ้าน 5) เสนอนายทะเบียนตรวจสอบลงนาม 6) มอบเอกสารหลักฐานคืนผู้แจ้ง	20 นาที
-----	---	--	---------

อัตราค่าปรับความผิดตามพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร

การแจ้งการเกิด ภายใน 15 วัน หากเกินกำหนดปรับไม่เกิน 1,000 บาท

การแจ้งการย้ายเข้า ภายใน 15 วัน หากเกินกำหนดปรับไม่เกิน 1,000 บาท

การแจ้งการย้ายออก ภายใน 15 วัน หากเกินกำหนดปรับไม่เกิน 1,000 บาท

การแจ้งการตาย ภายใน 24 ชั่วโมง หากเกินกำหนดปรับไม่เกิน 1,000 บาท

การแจ้งการเกิดต่างท้องที่ ค่าธรรมเนียม 20 บาท

การแจ้งการตายต่างท้องที่ ค่าธรรมเนียม 20 บาท

การแจ้งการย้ายที่อยู่ปลายทางอัตโนมัติ ค่าธรรมเนียม 20 บาท

การขอคัดสำเนา หรือคัดและรับรองสำเนารายการทะเบียน ฉบับละ 10 บาท

การขอคัดสำเนา หรือคัดและรับรองสำเนารายการข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎร ฉบับละ 20 บาท

การขอรับสำเนาทะเบียนบ้าน (ฉบับเจ้าบ้าน) ฉบับละ 20 บาท

การรับเรื่องร้องเรียน

ถ้าการบริการไม่เป็นไปตามข้อตกลงที่ระบุไว้ข้างต้น สามารถติดต่อเพื่อร้องเรียนได้ที่

เทศบาลตำบลทิวัง หมายเลขโทรศัพท์ ๐๙๕-๓๕๕-๖๒๙

คู่มือการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง

กองคลัง เทศบาลตำบลที่วัง

ขั้นตอนการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง

ที่	ขั้นตอน	แนวทางดำเนินการ	ข้อกฎหมายและระเบียบ
๑	การเตรียมฐานข้อมูลที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง	๑.๑ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำข้อมูลที่ใช้ในการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ข้อมูลที่ได้รับแจ้งจากสำนักงานที่ดินหรือสำนักงานที่ดินสาขา และข้อมูลจากผู้เสียภาษีแจ้งเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ในที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้าง ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ มาใช้เป็นฐานข้อมูลสำหรับการจัดเก็บภาษี ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๗ ๑.๒ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตรวจสอบเพิ่มเติมว่าฐานข้อมูลตามข้อ ๑.๑ มีรายละเอียดถูกต้องครบถ้วนเพียงพอในการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างหรือไม่ ๑.๓ หากข้อมูลมีรายละเอียดไม่ครบถ้วนเพียงพอ ให้เตรียมดำเนินการสำรวจที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่อยู่ในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มเติมต่อไป	- พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๐ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๓๓ - หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๘.๓/ว ๓๔๕๒ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๖๖ (กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เปิดใช้งานระบบบูรณาการทะเบียนทรัพย์สิน (LTAX ONLINE))
๒	การแต่งตั้งพนักงานสำรวจ พนักงานประเมิน และพนักงานเก็บภาษี	๒.๑ ให้ผู้บริหารท้องถิ่นมีคำสั่งแต่งตั้งเจ้าหน้าที่เพื่อดำเนินการตามกฎหมาย ดังนี้ (ตามตัวอย่างคำสั่งแต่งตั้งพนักงานสำรวจ พนักงานประเมิน และพนักงานเก็บภาษี) (๑) พนักงานสำรวจ เพื่อทำหน้าที่ในการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง โดยควรแต่งตั้งผู้อำนวยการกองช่างหรือหัวหน้าส่วนโยธาและเจ้าหน้าที่จัดเก็บ เป็นพนักงานสำรวจ (๒) พนักงานประเมิน เพื่อทำหน้าที่ประเมินภาษี โดยควรแต่งตั้งปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รองปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือผู้อำนวยการกองคลัง เป็นพนักงานประเมิน (๓) พนักงานเก็บภาษี เพื่อทำหน้าที่รับชำระภาษีและเร่งรัดการชำระภาษี โดยควรแต่งตั้งผู้อำนวยการกองคลัง หรือเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ เป็นพนักงานเก็บภาษี ๒.๒ คำสั่งแต่งตั้งพนักงานสำรวจ พนักงานประเมิน และพนักงานเก็บภาษี ไม่จำเป็นต้องทำทุกปี เว้นแต่บุคคลที่ได้รับคำสั่งแต่งตั้งไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสำนักงาน หรือต้องการแต่งตั้งบุคคลอื่นเพื่อมาปฏิบัติหน้าที่แทน ๒.๓ กรณีแต่งตั้งบุคคลภายนอกเป็นพนักงานสำรวจ ให้ทำคำสั่งแต่งตั้งพนักงานสำรวจแยกต่างหาก	- พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๑

ที่	ขั้นตอน	แนวทางดำเนินการ	ข้อกฎหมายและระเบียบ
๓	บัตรประจำตัวพนักงาน สำรวจ	๓.๑ ให้ผู้บริหารท้องถิ่นออกบัตรประจำตัวพนักงานสำรวจ ตามแบบบัตรประจำตัวพนักงานสำรวจ และให้มีอายุการใช้งาน ดังนี้ (๑) กรณีเป็นข้าราชการ ลูกจ้างประจำ หรือพนักงานจ้างสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีอายุการใช้งาน ๔ ปี นับแต่วันที่ออกบัตร (๒) กรณีไม่ได้เป็นบุคคลตาม (๑) ให้มีอายุการใช้งานไม่เกินกำหนดระยะเวลาตามที่ประกาศกำหนดระยะเวลาที่จะทำการสำรวจที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ๓.๒ พนักงานประเมิน และพนักงานเก็บภาษีกฎหมายไม่ได้กำหนดให้มีบัตรประจำตัวพนักงานไว้เป็นการเฉพาะ ผู้บริหารท้องถิ่นจึงไม่ต้องออกบัตรประจำตัวแต่อย่างใด	- พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๒๘ วรรคสาม - ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การดำเนินการตามพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ ลงวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๒ ข้อ ๓ และข้อ ๔
๔	การสำรวจข้อมูลรายการที่ดิน และสิ่งปลูกสร้าง	๔.๑ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรเร่งรัดการจัดทำแผนที่แนวเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว เพื่อนำไปใช้ประกอบการสำรวจข้อมูลที่ดินและสิ่งปลูกสร้างในเขตพื้นที่ กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดมีปัญหาเรื่องแนวเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ดำเนินการตามแนวทางที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด เพื่อมิให้เกิดปัญหาแจ้งการประเมินภาษีล่าช้า และส่งผลกระทบต่อประชาชน ๔.๒ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดสำรวจข้อมูลรายการที่ดินและสิ่งปลูกสร้างครบถ้วนและถูกต้องตามแบบมาตรฐานที่คณะกรรมการประเมินราคาทรัพย์สินเพื่อประโยชน์แห่งรัฐกำหนดแล้ว ไม่จำเป็นต้องดำเนินการสำรวจทุกปี แต่เพื่อให้ฐานข้อมูลที่ดินและสิ่งปลูกสร้างเป็นปัจจุบันสอดคล้องกับสภาพข้อเท็จจริงที่เปลี่ยนแปลงไป ควรดำเนินการสำรวจข้อมูลที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่อยู่ในเขตพื้นที่ของตนอย่างน้อย ๑ ครั้ง ในช่วง ๔ ปี โดยแนวเขตพื้นที่เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๔.๓ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดที่สำรวจข้อมูลรายการที่ดินและสิ่งปลูกสร้างยังไม่ครบถ้วนหรือไม่เป็นไปตามแบบมาตรฐานที่คณะกรรมการประเมินราคาทรัพย์สินเพื่อประโยชน์แห่งรัฐกำหนด ให้สำรวจข้อมูลเพิ่มเติมให้ครบถ้วน โดยดำเนินการดังนี้ (๑) ก่อนดำเนินการสำรวจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำประกาศกำหนดระยะเวลาที่จะทำการสำรวจที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง โดยกำหนดระยะเวลาการสำรวจตามแผนงาน ความจำเป็น และเหมาะสมแต่ละ	- พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๔ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๔ - พระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ - ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การดำเนินการตามพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ ลงวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๒ ข้อ ๕ - ประกาศกระทรวงการคลังและกระทรวงมหาดไทย เรื่อง หลักเกณฑ์การใช้ประโยชน์ในการประกอบเกษตรกรรม ลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๓ - ประกาศกระทรวงการคลังและกระทรวงมหาดไทย เรื่อง หลักเกณฑ์การใช้ประโยชน์ในการประกอบเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๒) ลงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๖ - ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัย ตามพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ ลงวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ - ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการดำเนินการตามพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒

ที่	ขั้นตอน	แนวทางดำเนินการ	ข้อมูลหมายเหตุและระเบียบ
		ที่ทำการหรือที่ทำการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือสถานที่อื่นภายในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นตามตัวอย่างประกาศ เรื่อง การสำรวจที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง (๒) เนื่องจากกฎหมายกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำข้อมูลที่ดินและสิ่งปลูกสร้างภายในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สำรวจแล้วมาจัดทำบัญชีรายการที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง เพื่อประกาศให้ประชาชนทราบภายในเดือนพฤศจิกายน ทั้งนี้ระยะเวลาดังกล่าวสามารถพิจารณาขยายออกไปได้ตามกฎหมาย ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงควรวางแผนประกาศกำหนดระยะเวลาการสำรวจให้สอดคล้องกับห้วงระยะเวลาดังกล่าวด้วย (๓) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจแจ้งประกาศกำหนดระยะเวลาการสำรวจให้ประชาชนทราบ โดยปิดไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานหรือที่ทำการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือเผยแพร่ประกาศดังกล่าวให้ประชาชนทราบทางเว็บไซต์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ ทางโทรสาร จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ หรือจัดทำเป็นรูปแบบแอปพลิเคชันการรับส่งข้อความผ่านสื่อคอมพิวเตอร์ หรือโทรศัพท์เคลื่อนที่เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน ด้วยก็ได้ (๔) กรณีมีเหตุจำเป็น เช่น ทราบอยู่แล้วว่าผู้เสียภาษีไม่อยู่ในพื้นที่ หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาแล้วเห็นสมควรจะส่งประกาศและแผนการสำรวจที่ดินและสิ่งปลูกสร้างให้ผู้เสียภาษีเฉพาะรายทราบทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับเพื่อประโยชน์ในการสำรวจเพิ่มเติมก็ได้ (๕) การปฏิบัติหน้าที่และอำนาจของพนักงานสำรวจ (๕.๑) พนักงานสำรวจมีหน้าที่และอำนาจสำรวจที่ดินและสิ่งปลูกสร้างภายในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในส่วนที่เกี่ยวข้องกับประเภท จำนวน ขนาดของที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง การใช้ประโยชน์ในที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง อายุของสิ่งปลูกสร้าง และรายละเอียดอื่นที่จำเป็นในการประเมินภาษี ตามแบบสำรวจรายการที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนดแนบท้ายหนังสือนี้ (๕.๒) ขณะปฏิบัติหน้าที่พนักงานสำรวจต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง	- หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๘.๓/ว ๑๒๗๒ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๖๑ - หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๘.๓/ว ๓๓๕ ลงวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ - หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๘.๓/ว ๑๗๘๖ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๓ และหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๘.๓/ว ๙๒๑๙ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๓ - หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๘.๓/ว ๓๒๓๗ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๓ - หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๘.๓/ว ๓๖๕๘ ลงวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ - หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๘.๓/ว ๑๓๖๙ ลงวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๖๔ - หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๘.๓/ว ๕๒๗ ลงวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๔ - หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๘.๓/ว ๒๒๕๐ ลงวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๔ - หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๘.๓/ว ๒๗๒๐ ลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๔ - หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๔.๖/ว ๒๙๔ ลงวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๖ - หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๘.๓/ว ๙๘๒๔ ลงวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๖ - หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๘.๓/ว ๑๐๙๔๑ ลงวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

ที่	ขั้นตอน	แนวทางดำเนินการ	ข้อกำหนดและระเบียบ
		(๕.๓) พนักงานสำรวจมีอำนาจเข้าไปในที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างหรือสถานที่อื่นที่เกี่ยวข้องและเรียกเอกสาร หรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างจากผู้เสียภาษี เช่น สำเนาทะเบียนบ้าน สำเนาเอกสารแสดงกรรมสิทธิ์ในที่ดินหรือสิทธิครอบครอง สัญญาเช่าหรือสัญญาซื้อขายที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้าง ใบอนุญาตก่อสร้างอาคาร แผนผังบริเวณซึ่งแสดงรายการที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง และอาจขอให้ผู้เสียภาษีชี้เขตที่ดินหรือให้รายละเอียดเกี่ยวกับที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างได้ (๕.๔) กรณีที่ผู้เสียภาษีไม่อยู่ และพนักงานสำรวจไม่สามารถเข้าไปในที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของผู้เสียภาษีได้ พนักงานสำรวจอาจนำข้อมูลเกี่ยวกับที่ดินและสิ่งปลูกสร้างจากฐานข้อมูลอื่นที่มีอยู่มาใช้ประกอบการจัดทำบัญชีรายการที่ดินและสิ่งปลูกสร้างได้ เช่น ฐานข้อมูลจากแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามแบบสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับที่ดิน (ผ.ท.๑) แบบสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้าง (ผ.ท.๒) ทะเบียนทรัพย์สิน (ผ.ท.๔) แบบแสดงรายการที่ดินเพื่อชำระภาษีบำรุงท้องที่ (ภ.บ.ท.๕) ทะเบียนที่ดินเพื่อชำระภาษีบำรุงท้องที่ (ภ.บ.ท.๖) แบบแจ้งรายการเพื่อเสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน (ภ.ร.ด.๒) และแผนที่ภาพถ่ายดาวเทียม (๕.๕) กรณีที่ผู้เสียภาษีขัดขวางการสำรวจหรือไม่ส่งมอบเอกสารหรือหลักฐานอื่นใดให้แก่พนักงานสำรวจ ให้พนักงานสำรวจรายงานให้ผู้บริหารท้องถิ่นทราบเพื่อมีหนังสือเรียกเอกสารหรือหลักฐานดังกล่าวต่อไป ทั้งนี้ ผู้ที่ขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสำรวจตามมาตรา ๒๘ หรือมาตรา ๒๙ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (๕.๖) กรณีที่ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามหนังสือเรียกของผู้บริหารท้องถิ่น ตามมาตรา ๒๙ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท (โดยดำเนินการตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ ซึ่งกำหนดให้การกระทำความผิดในลักษณะที่เป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายที่ไม่ใช่ความผิดร้ายแรง และกฎหมายกำหนดให้ต้องชำระค่าปรับ เจ้าหน้าที่ของรัฐที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยประกาศกำหนดมีอำนาจปรับเป็นพินัย) ๔.๔ กรณีเป็นข้อมูลที่ดินและสิ่งปลูกสร้างในที่ราช	

ที่	ขั้นตอน	แนวทางดำเนินการ	ข้อกำหนดและระเบียบ
		สามารถประสานตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลกับสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ หรือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินในจังหวัดที่รับผิดชอบ ก่อนแจ้งการประเมินภาษีไปยังผู้เช่าที่ครอบครองหรือทำประโยชน์ในที่ราชพัสดุ หรือในเขตปฏิรูปที่ดิน ซึ่งเป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีตามกฎหมาย ๔.๕ เนื่องจากมาตรา ๑๐ กำหนดให้สำนักงานที่ดินจังหวัดหรือสำนักงานที่ดินสาขาแจ้งการโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครอง หรือการจดทะเบียนการเช่าต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นรายเดือน และมาตรา ๓๓ กำหนดให้ผู้เสียภาษีแจ้งการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ในที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่มีการเปลี่ยนแปลงหรือวันที่ผู้เสียภาษีรู้ถึงเหตุดังกล่าว ซึ่งยังไม่ครอบคลุมถึงกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงรายชื่อผู้ครอบครองหรือทำประโยชน์ในที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างอันเป็นทรัพย์สินของรัฐ ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องให้ความสำคัญกับการสำรวจและปรับปรุงรายการที่ดินและสิ่งปลูกสร้างให้เป็นปัจจุบัน เพื่อให้การจัดเก็บภาษีเป็นไปด้วยความครบถ้วน ถูกต้องตามความเป็นจริง ๔.๖ การสำรวจที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างให้พิจารณาตามข้อเท็จจริงในการใช้ประโยชน์ในที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้าง เช่น (๑) กรณีเจ้าของที่ดินได้ทำการเกษตรแล้วต่อมาภายหลังมีวัชพืชขึ้นสูงเกินกว่าชนิดพืชที่ปลูก อันอาจเกิดจากเจ้าของที่ดินมิได้เข้าไปบำรุงรักษาตามรอบระยะเวลา ที่ดินแปลงดังกล่าวหากยังคงปรากฏตามชนิดพืชที่ปลูกตามอัตราขั้นต่ำที่กำหนดในบัญชี ยังคงถือว่าเป็นที่ดินที่ใช้ประโยชน์ในการประกอบเกษตรกรรม ไม่ใช่ที่ดินที่ทิ้งไว้ว่างเปล่าหรือไม่ได้ทำประโยชน์ตามควรแก่สภาพ (๒) กรณีสนามชนไก่ที่ไม่สามารถประกอบกิจการได้ด้วยเหตุอันมิใช่มาจากผู้เสียภาษี เช่น มาตรการควบคุมป้องกันโรคติดต่อ ไม่ถือเป็นที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่ทิ้งไว้ว่างเปล่าหรือไม่ได้ทำประโยชน์ตามควรแก่สภาพ (๓) กรณีที่ดินที่ถูกน้ำท่วมขังเป็นเหตุให้ไม่สามารถทำประโยชน์ในที่ดินได้ ไม่ถือเป็นที่ดินที่ทิ้งไว้ว่างเปล่าหรือไม่ได้ทำประโยชน์ตามควรแก่สภาพ (๔) กรณีเจ้าของที่ดินยังไม่ได้ก่อสร้างอาคารที่อยู่อาศัยตามที่ได้รับอนุญาตเนื่องจากเกิดสถานการณ์	

ที่	ขั้นตอน	แนวทางดำเนินการ	ข้อกฎหมายและระเบียบ
		การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ จึงชะลอการก่อสร้างอาคาร และมีหนังสือขอใบอนุญาตก่อสร้างอาคาร ไม่เข้าข่ายการใช้ประโยชน์เป็นที่อยู่อาศัย ๔.๗ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจถือปฏิบัติตามแนวทางปฏิบัติเพื่อสนับสนุนการดำเนินการสำรวจและจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีในการเสียภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ๔.๘ ปี พ.ศ. ๒๕๖๗ เป็นต้นไป ให้ใช้บัญชีแนบท้าย ก ของประกาศกระทรวงการคลังและกระทรวงมหาดไทย เรื่อง หลักเกณฑ์การใช้ประโยชน์ในการประกอบเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๒) ลงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๖ ซึ่งได้มีการปรับปรุงอัตราขั้นต่ำของชนิดพืช เช่น กาแฟ พันธุ์ราบิگا จากเดิม ๕๓๓ ต้น/ไร่ เหลือ ๔๐๐ ต้น/ไร่ สตอเบอร์รี่ จากเดิม ๑๐,๐๐๐ ต้น/ไร่ เป็น ไม่มีอัตราขั้นต่ำ พืชกลุ่มให้เนื้อไม้ จากเดิม ๑๐๐ ต้น/ไร่ เป็น ๓๐ ต้น/ไร่ และเพิ่มชนิดพืช เช่น หม่อน องุ่น แก้วมังกร แอปเปิล อะโวคาโด อินทผลัม ยูคาลิปตัส ๓๕ ต้น/ไร่ ๔.๙ การกำหนดประเภทและวิธีการวัดขนาดสิ่งปลูกสร้างให้เป็นไปตามแบบมาตรฐานสิ่งปลูกสร้าง และบัญชีเทียบเคียงสิ่งปลูกสร้าง ตามที่คณะกรรมการประเมินราคาทรัพย์สินเพื่อประโยชน์แห่งรัฐประกาศกำหนด และคู่มือการประเมินราคาส่งปลูกสร้างที่กรมธนารักษ์จัดส่งให้	
๕	การจัดทำบัญชีรายการที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง และบัญชีรายการห้องชุด (ภ.ด.ส. ๓ และ ภ.ด.ส. ๔)	๕.๑ ให้พนักงานสำรวจนำข้อมูลรายการที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่ได้จากการสำรวจเพิ่มเติมมาจัดทำบัญชี ภ.ด.ส. ๓ และ ภ.ด.ส. ๔ เรียงลำดับตามรายชื่อของผู้เสียภาษีแยกตามประเภทที่ดิน และชื่ออาคารชุด ดังนี้ (๑) ประเภทที่ดิน ให้เรียงลำดับจากที่ดินที่มีเอกสารสิทธิ์ก่อนที่ดินที่ไม่มีเอกสารสิทธิ์ตามลำดับ ดังนี้ โฉนดที่ดิน หนังสือรับรองการทำประโยชน์ (นส.๓, นส.๓ก) หนังสือแสดงการทำประโยชน์ในที่ดิน (ส.ป.ก., ก.ส.น.๕, น.ค.๓) หนังสือแสดงสิทธิทำกินในเขตป่าสงวนแห่งชาติ (ส.ท.ก.) ใบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค. ๑) และเอกสารราชการอื่น (๒) ชื่ออาคาร ให้เรียงลำดับตามชื่ออาคารชุดเลขที่ห้องชุด ๕.๒ บัญชี ภ.ด.ส. ๓ และ ภ.ด.ส. ๔ ที่พนักงานสำรวจจัดทำขึ้นให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปิดประกาศไว้ ณ ที่ทำการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนตรวจสอบเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน ทั้งนี้ ห้ามมิให้เปิดเผยข้อมูลรายชื่อและหมายเลขประจำตัว	- พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๔ - ประกาศกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการดำเนินการตามพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ ลงวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๒ ข้อ ๕ - ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง ขยายกำหนดเวลาดำเนินการตามพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๗ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ - ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการดำเนินการตามพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๒๓ ข้อ ๒๔ และ

ที่	ขั้นตอน	แนวทางดำเนินการ	ข้อกำหนดและระเบียบ
		ดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายในเดือนมกราคม ๒๕๖๗ หรือภายในกำหนดเวลาที่ผู้บริหารท้องถิ่นขยายออกไป ๕.๓ เพื่อให้การจัดเก็บภาษีประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๗ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย เป็นธรรม และถูกต้องตามความเป็นจริง ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดส่งข้อมูลรายการที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของผู้เสียภาษีแต่ละรายตามประกาศบัญชีตามข้อ ๕.๒ ให้ผู้เสียภาษีทราบโดยตรง หรือส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ โดยให้ส่ง ณ ภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ หรือสถานที่ทำการของผู้เสียภาษีรายนั้น หรือจะพิจารณาจัดส่งทางโทรสารจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ หรือจัดทำเป็นรูปแบบแอปพลิเคชันการรับส่งข้อความผ่านสื่อคอมพิวเตอร์หรือโทรศัพท์เคลื่อนที่เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน โดยจัดทำเป็นประกาศปิดไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานหรือที่ทำการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเผยแพร่ประกาศดังกล่าวให้ประชาชนทราบทางเว็บไซต์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ ด้วยก็ได้ ทั้งนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถทำบันทึกข้อตกลงกับบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด หรือหน่วยงานอื่นที่ประกอบการเกี่ยวกับการจัดส่งพัสดุหรือจัดส่งเอกสารต่าง ๆ ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำขึ้นและส่งให้กับผู้เสียภาษีได้โดยถือเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ ๕.๔ การส่งข้อมูลตามข้อ ๕.๓ ให้ดำเนินการ ดังนี้ (๑) ระบุลำดับที่ตามบัญชีในประกาศขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (๒) แจ้งผู้เสียภาษีให้ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล หากเห็นว่าไม่ถูกต้องให้แจ้งผู้เสียภาษีทราบว่า มีสิทธิยื่นคำร้องต่อผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อแก้ไขให้ถูกต้องได้ และควรกำหนดระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือ (๓) กรณีผู้เสียภาษีแจ้งความประสงค์ขอแก้ไขเพิ่มเติมบัญชี ภ.ด.ส. ๓ และ ภ.ด.ส. ๔ เกินกว่าระยะเวลาที่กำหนดไว้ตาม (๒) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถพิจารณาดำเนินการได้เพื่อความถูกต้องและเป็นธรรม ๕.๕ กรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเคยสำรวจข้อมูลรายการที่ดินและสิ่งปลูกสร้างแล้ว และไม่ได้สำรวจในรอบปีนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ต้องจัดทำบัญชี ภ.ด.ส. ๓ และ ภ.ด.ส. ๔ เพื่อประกาศและจัดส่งให้ผู้เสียภาษีที่เคยดำเนินการมาแล้วในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ และปี พ.ศ. ๒๕๖๖	- หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๘.๓/ว ๓๕๒๕ ลงวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๓ - หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๘.๓/ว ๑๐๙๔๑ ลงวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

ที่	ขั้นตอน	แนวทางดำเนินการ	ข้อกำหนดและระเบียบ
๖	การแก้ไขเพิ่มเติมบัญชีรายการที่ดินและสิ่งปลูกสร้างและบัญชีรายการห้องชุด (ภ.ด.ส. ๓ และ ภ.ด.ส. ๔)	๖.๑ บัญชี ภ.ด.ส. ๓ และ ภ.ด.ส. ๔ ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำขึ้นอาจแก้ไขเพิ่มเติมได้ใน ๒ กรณี ดังนี้ (๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตรวจสอบพบว่าบัญชีรายการที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่จัดทำขึ้นไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง ผู้บริหารท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้แก้ไขเพิ่มเติมบัญชีดังกล่าวได้ (๒) ผู้เสียภาษียื่นคำร้องต่อผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อขอแก้ไขบัญชีรายการที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง เนื่องจากเห็นว่าบัญชีรายการที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่จัดทำขึ้นไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง ๖.๒ เมื่อได้รับคำร้องขอแก้ไขบัญชี ภ.ด.ส. ๓ และ ภ.ด.ส. ๔ จากผู้เสียภาษี ให้ผู้บริหารท้องถิ่นมีคำสั่งให้พนักงานสำรวจดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงข้อมูลที่ดินและสิ่งปลูกสร้างเพื่อแก้ไขให้ถูกต้อง ๖.๓ เมื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้ว ผลเป็นประการใด ให้แจ้งผู้เสียภาษีทราบภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับคำร้องจากผู้เสียภาษี ทั้งนี้ วิธีการแจ้งให้ดำเนินการเช่นเดียวกับการจัดส่งรายการที่ดินและสิ่งปลูกสร้างตามข้อ ๕.๓ ๖.๔ กรณีบัญชีรายการที่ดินและสิ่งปลูกสร้างซึ่งได้จัดทำขึ้นมีข้อมูลไม่ถูกต้อง ให้ผู้บริหารท้องถิ่นแก้ไขเพิ่มเติมบัญชี ภ.ด.ส. ๓ และ ภ.ด.ส. ๔ โดยไม่ต้องปิดประกาศและจัดส่งบัญชีที่แก้ไขเพิ่มเติมนั้นให้ผู้เสียภาษีทราบ	- พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๓๑ และมาตรา ๓๒
๗	การแจ้งเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์	๗.๑ หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำรวจรายการที่ดินและสิ่งปลูกสร้างแล้ว ต่อมาผู้เสียภาษีเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ในที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้าง ให้ผู้เสียภาษีแจ้งการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ในที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่มีการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์หรือวันที่ผู้เสียภาษีรู้ถึงเหตุดังกล่าว ตามแบบแจ้งเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ในที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้าง ภ.ด.ส. ๕ ๗.๒ วิธีการแจ้งเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ นอกจากผู้เสียภาษีจะแจ้งการเปลี่ยนแปลงโดยยื่นแบบแจ้งเปลี่ยนแปลงที่สำนักงานหรือที่ทำการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว อาจแจ้งเปลี่ยนแปลงผ่านทางโทรสารจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ หรือจัดทำเป็นรูปแบบแอปพลิเคชันการรับส่งข้อความผ่านสื่อคอมพิวเตอร์หรือโทรศัพท์เคลื่อนที่ โดยให้ประกาศให้ประชาชนทราบถึงวิธีการแจ้งดังกล่าวไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานหรือที่ทำการ	- พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๔ - ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การดำเนินการตามพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ ลงวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๒ ข้อ ๔ ข้อ ๕ และข้อ ๙

ที่	ขั้นตอน	แนวทางการดำเนินการ	ข้อกฎหมายและระเบียบ
		ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเผยแพร่ประกาศดังกล่าวทางเว็บไซต์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ ๗.๓ เมื่อได้รับแจ้งการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์จากผู้เสียภาษีแล้ว ให้ผู้บริหารท้องถิ่นตรวจสอบและมีคำสั่งแก้ไขเพิ่มเติมบัญชีรายการที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง (ภ.ด.ส. ๓) บัญชีรายการอาคารชุด (ภ.ด.ส. ๔) รวมถึงบัญชีราคาประเมินทุนทรัพย์ (ภ.ด.ส. ๑ และ ภ.ด.ส. ๒) เพื่อประเมินภาษีตามการใช้ประโยชน์ในปีถัดไป เช่น เปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ในเดือนธันวาคม ๒๕๖๖ จะมีผลต่อการประเมินภาษีในปี พ.ศ. ๒๕๖๗ ทั้งนี้ บัญชี ภ.ด.ส. ๓ และ ภ.ด.ส. ๔ ที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมแล้ว ไม่ต้องปิดประกาศและจัดส่งให้ผู้เสียภาษียื่นขึ้นทราบบอก	
๘	การจัดทำบัญชีราคาประเมินทุนทรัพย์ที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง (ภ.ด.ส. ๑) และบัญชีราคาประเมินทุนทรัพย์ ห้องชุด ภ.ด.ส. ๒)	๘.๑ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำข้อมูลบัญชีราคาประเมินทุนทรัพย์ รอบบัญชี พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๗ และข้อมูลรายการที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่ได้จากการสำรวจเพิ่มเติมในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ มาจัดทำเป็นประกาศบัญชี ภ.ด.ส. ๑ และ ภ.ด.ส. ๒ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๗ โดยให้ตรวจสอบและปรับปรุงรายละเอียด ดังนี้ (๑) อายุสิ่งปลูกสร้างเพื่อคำนวณค่าเสื่อมราคา ให้นับอายุตามปีปฏิทิน เริ่มตั้งแต่ปีที่ก่อสร้างแล้วเสร็จถึงปีที่จัดเก็บภาษี (๒) ราคาประเมินทุนทรัพย์ของที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ให้ใช้บัญชีราคาประเมินทุนทรัพย์ (รอบบัญชี ๒๕๖๖ - ๒๕๖๗) ที่ได้รับแจ้งจากกรมธนารักษ์หรือสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ ซึ่งเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลสามารถดาวน์โหลดข้อมูลดังกล่าว ผ่านระบบบูรณาการทะเบียนทรัพย์สิน (LTAX ONLINE) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น https://ltax.dla.go.th โดยต้องเข้าใช้งานผ่านระบบยืนยันตัวตน (SSO) กรณีกรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา กรมธนารักษ์จะส่งข้อมูลผ่านระบบของกรุงเทพมหานครและเมืองพัทยาโดยตรง (๓) ปรับปรุงประเภทสิ่งปลูกสร้างตามแบบมาตรฐานที่กรมธนารักษ์กำหนดเพิ่มเติมจากเดิม ๓๖ แบบ เป็น ๖๙ แบบ และกรณีมีสิ่งปลูกสร้างลักษณะพิเศษที่ไม่สามารถเทียบเคียงตามบัญชีกำหนดราคาประเมินทุนทรัพย์ซึ่งกรมธนารักษ์จัดทำขึ้น ให้พนักงานประเมินแจ้งให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีนำส่งเอกสารหรือหลักฐานที่แสดงมูลค่าสิ่งปลูกสร้างเพื่อประกอบการพิจารณากำหนดราคาของสิ่งปลูกสร้างต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นได้ และเมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้พิจารณากำหนดราคาประเมินทุนทรัพย์ของสิ่งปลูกสร้างนั้นแล้ว ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแจ้งไปยังกรมธนารักษ์ เพื่อจัดทำเป็นบัญชีสิ่งปลูกสร้าง	- พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๓๕ มาตรา ๓๖ และมาตรา ๓๙ มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ มาตรา ๕๕ มาตรา ๕๖ และมาตรา ๕๗ - พระราชกฤษฎีกากำหนดอัตราภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๔ - พระราชกฤษฎีกากดภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๓ - กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประกาศราคาประเมินทุนทรัพย์ อัตราภาษี และรายละเอียดอื่นในการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ - ประกาศคณะกรรมการประเมินราคาทรัพย์สินเพื่อประโยชน์แห่งรัฐ เรื่อง กำหนดวันเริ่มใช้บัญชีราคาประเมินที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างตามพระราชบัญญัติการประเมินราคาทรัพย์สินเพื่อประโยชน์แห่งรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๒ ลงวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ - ประกาศคณะกรรมการประเมินราคาทรัพย์สินเพื่อประโยชน์แห่งรัฐ เรื่อง กำหนดแบบมาตรฐานสิ่งปลูกสร้างและบัญชีเทียบเคียงสิ่งปลูกสร้าง ลงวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ - ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง ขยายกำหนดเวลาดำเนินการตามพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ ประจำปี

ที่	ขั้นตอน	แนวทางดำเนินการ	ข้อกำหนดและระเบียบ
		(๔) อัตราภาษีในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ (๕) ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่ยังคงได้รับการยกเว้น หรือลดภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างตามมาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ มาตรา ๕๕ มาตรา ๕๖ และมาตรา ๕๗ ทั้งนี้ หากเจ้าของทรัพย์สินนำทรัพย์สินไปให้เช่าเพื่ออยู่อาศัย จะไม่ได้รับยกเว้น ต้องเสียภาษีในอัตราอยู่อาศัย ๘.๒ ให้ปิดประกาศก่อนวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๗ หรือภายในกำหนดเวลาที่ผู้บริหารท้องถิ่นขยายออกไป สำนักงานหรือที่ทำการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือสถานที่อื่นตามที่ผู้บริหารท้องถิ่นเห็นสมควร เพื่อให้เจ้าของที่ดินและสิ่งปลูกสร้างสามารถตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นจากราคาประเมินทุนทรัพย์ด้วยตนเองว่า อยู่ในข่ายที่จะต้องชำระภาษีหรือไม่	พ.ศ. ๒๕๖๗ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ - หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๘.๓/ว ๒๗๒๐ ลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๔ - หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๘.๓/ว ๒๑๔๘๘ ลงวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๖๔ - หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนมาก ที่ มท ๐๘๐๘.๓/ว ๔๑๐๙ ลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๕ - หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๘.๓/ว ๕๒๑๖ ลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๖
๙	การคำนวณหามูลค่าฐานภาษีของที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง	ให้นำราคาประเมินทุนทรัพย์ของที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง และห้องชุด ที่ได้รับจากกรมธนารักษ์หรือสำนักงานธนารักษ์พื้นที่มาคำนวณหามูลค่าของทรัพย์สินดังกล่าว ดังนี้ ๙.๑ มูลค่าฐานภาษีของที่ดิน ให้นำจำนวนเนื้อที่ดินของที่ดินแปลงนั้น ๆ คูณด้วยราคาประเมินทุนทรัพย์ที่ดินที่กำหนดไว้ตามบัญชีกำหนดราคาประเมินทุนทรัพย์ที่ดิน (บาท ต่อ ตร.ว.) ทั้งนี้ ๙.๑.๑ กรณีที่ดินหลายแปลงซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกันและเป็นเจ้าของเดียวกัน ให้คำนวณมูลค่าที่ดินทั้งหมดรวมกันเป็นฐานภาษี ๙.๑.๒ กรณีที่ดินที่มีแนวเขตเดินสายไฟฟ้าแรงสูงพาดผ่านหรือมีสภาพเป็นบ่อลึกลับเกิน ๓ เมตร ถ้าเป็นที่ดินที่มีราคาประเมินทุนทรัพย์ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปรับลดราคาประเมินทุนทรัพย์ที่ดินลงตามประกาศคณะกรรมการประเมินราคาทรัพย์สินเพื่อประโยชน์แห่งรัฐประจำจังหวัด เรื่อง การประเมินราคาที่ดินในแนวเขตเดินสายไฟฟ้าแรงสูงพาดผ่านและการประเมินราคาที่ดินที่มีสภาพเป็นบ่อ แต่ถ้าเป็นที่ดินที่ไม่มีราคาประเมินทุนทรัพย์ ให้ปรับลดราคาประเมินทุนทรัพย์ตามกฎหมายกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคำนวณมูลค่าที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่ไม่มีราคาประเมินทุนทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๖๒ ๙.๒ มูลค่าฐานภาษีของสิ่งปลูกสร้าง ให้นำพื้นที่ใช้สอยของสิ่งปลูกสร้างทั้งหมด x (ราคาประเมินทุนทรัพย์โรงเรือนสิ่งปลูกสร้างต่อ ตร.ม. - ค่าเสื่อมราคา)	- พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๓๕ และมาตรา ๔๒ - กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคำนวณมูลค่าที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่ไม่มีราคาประเมินทุนทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๖๒ - หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๘.๓/ว ๙๘๒๔ ลงวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๖

ที่	ขั้นตอน	แนวทางดำเนินการ	ข้อกฎหมายและระเบียบ
		๙.๓ มูลค่าฐานภาษีของห้องชุด ให้นำพื้นที่รวมของทรัพย์สินส่วนบุคคล (ตร.ม.) x ราคาประเมินทุนทรัพย์ห้องชุด (บาท/ตร.ม.) โดยไม่ต้องหักค่าเสื่อมราคา	
๑๐	การยกเว้นมูลค่าของฐานภาษี	เมื่อคำนวณมูลค่าฐานภาษีที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างและอาคารชุดตามข้อ ๙ แล้ว ให้ตรวจสอบว่ามีที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้าง และอาคารชุด อยู่ในข่ายได้รับยกเว้นมูลค่าของฐานภาษีหรือไม่ แล้วแต่กรณี ดังนี้ ๑๐.๑ กรณีที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่เจ้าของซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาใช้ประโยชน์ในการประกอบเกษตรกรรม รวมถึงให้ผู้อื่นเช่าหรือใช้ประโยชน์เพื่อประกอบเกษตรกรรมในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดให้ได้รับยกเว้นมูลค่าของฐานภาษีของที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างนั้นรวมกันไม่เกิน ๕๐ ล้านบาท โดยมีวิธีการคำนวณ ดังนี้ (๑) หากผู้เสียภาษีเป็นเจ้าของที่ดินและสิ่งปลูกสร้างไม่เกิน ๑ แปลง ให้นำมูลค่าของที่ดินและสิ่งปลูกสร้างนั้น หักด้วย ๕๐ ล้านบาท หากมูลค่าของฐานภาษีที่คำนวณได้มีมูลค่าน้อยกว่าหรือเท่ากับศูนย์ ให้มูลค่าของฐานภาษีดังกล่าวเท่ากับศูนย์ (๒) หากผู้เสียภาษีเป็นเจ้าของที่ดินและสิ่งปลูกสร้างมากกว่า ๑ แปลง ให้นำมูลค่าที่ดินและสิ่งปลูกสร้างนั้นหักด้วย ๕๐ ล้านบาท โดยให้หักมูลค่าของที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของแปลงที่มีมูลค่าสูงสุดก่อนแล้วหักมูลค่าของที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่มีมูลค่าสูงในลำดับรองลงมาตามลำดับ หากมูลค่าของฐานภาษีที่คำนวณได้มีมูลค่าน้อยกว่าหรือเท่ากับศูนย์ ให้มูลค่าของฐานภาษีดังกล่าวเท่ากับศูนย์ ๑๐.๒ กรณีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่เจ้าของรายเดียวหรือหลายราย ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาใช้เป็นที่อยู่อาศัยหรือใช้เป็นที่อยู่อาศัยร่วมกัน และมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในวันที่ ๑ มกราคมของปีภาษีนั้น ให้ได้รับยกเว้นมูลค่าของฐานภาษีไม่เกิน ๕๐ ล้านบาท โดยมีวิธีการคำนวณ คือ ให้นำมูลค่าของที่ดินและสิ่งปลูกสร้างหักด้วย ๕๐ ล้านบาท หากมูลค่าของฐานภาษีที่คำนวณได้มีมูลค่าน้อยกว่าหรือเท่ากับศูนย์ ให้มูลค่าของฐานภาษีดังกล่าวเท่ากับศูนย์ ๑๐.๓ กรณีที่บุคคลธรรมดาเป็นเจ้าของสิ่งปลูกสร้างแต่ไม่ได้เป็นเจ้าของที่ดิน และใช้สิ่งปลูกสร้างดังกล่าวเป็นที่อยู่อาศัยและมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ให้ได้รับยกเว้น มูลค่าของฐานภาษีไม่เกิน ๑๐ ล้านบาท โดยมีวิธีการคำนวณ คือ ให้นำมูลค่าของสิ่งปลูกสร้างนั้น	- พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๔๐ และมาตรา ๔๑ - ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณการยกเว้นมูลค่าของฐานภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างซึ่งเจ้าของเป็นบุคคลธรรมดาใช้เป็นที่อยู่อาศัยและมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยทะเบียนราษฎร ลงวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๒ - ประกาศกระทรวงการคลังและกระทรวงมหาดไทย เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการยกเว้นมูลค่าของฐานภาษีที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างซึ่งเจ้าของเป็นบุคคลธรรมดาใช้ประโยชน์ในการประกอบเกษตรกรรม ลงวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๖๒ - ประกาศกระทรวงการคลังและกระทรวงมหาดไทย เรื่อง เหตุจำเป็นทางราชการซึ่งบุคคลธรรมดาต้องย้ายชื่อออกจากทะเบียนบ้าน ลงวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๖๒ - หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๘.๓/ว ๒๗๒๐ ลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๔ - หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๘.๓/ว ๘๗๑๓ ลงวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

ที่	ขั้นตอน	แนวทางดำเนินการ	ข้อกฎหมายและระเบียบ														
		หักด้วย ๑๐ ล้านบาท หากมูลค่าของฐานที่คำนวณได้มีมูลค่าน้อยกว่าหรือเท่ากับศูนย์ ให้มูลค่าของฐานภาษีดังกล่าวเท่ากับศูนย์															
๑๑	การคำนวณภาษี	๑๑.๑ ให้นำฐานภาษีของที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้าง (ราคาประเมินทุนทรัพย์ของที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้าง) ที่คำนวณได้ หักด้วยมูลค่าของฐานภาษีที่ได้รับยกเว้น (ถ้ามี) แล้วคูณด้วยอัตราภาษีตามสัดส่วนการใช้ประโยชน์ ๑๑.๒ อัตราภาษีที่ต้องเสียอาจมีหลายอัตรา แยกตามมูลค่าของที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างตามที่กฎหมายกำหนด เช่น กรณีประกอบกิจการค้า ที่ดินมีมูลค่า ๑๔๔,๐๐๐,๐๐๐ บาท อัตราภาษีที่ใช้ในการจัดเก็บภาษีต้องแยกตามมูลค่าของฐานภาษี โดยมูลค่าไม่เกิน ๕๐ ล้านบาท อัตราภาษีร้อยละ ๐.๓ = ๕๐,๐๐๐,๐๐๐ x ๐.๓% = ๑๕๐,๐๐๐ บาท และมูลค่าส่วนที่เกิน ๕๐ ล้านบาท แต่ไม่เกิน ๒๐๐ ล้านบาท อัตราภาษีร้อยละ ๐.๔ = ๙๔,๐๐๐,๐๐๐ (๑๔๔,๐๐๐,๐๐๐ - ๕๐,๐๐๐,๐๐๐) x ๐.๔% = ๓๗๖,๐๐๐ บาท รวมเป็นค่าภาษีที่ต้องเสีย = ๑๕๐,๐๐๐ + ๓๗๖,๐๐๐ = ๕๒๖,๐๐๐ บาท	- พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๓๕ มาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๒ - พระราชกฤษฎีกากำหนดอัตราภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๔ - ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์ และวิธีการคำนวณการยกเว้นมูลค่าของฐานภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างซึ่งเจ้าของเป็นบุคคลธรรมดาใช้เป็นที่อยู่อาศัยและมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร ลงวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๒ - ประกาศกระทรวงการคลังและกระทรวงมหาดไทย เรื่อง หลักเกณฑ์ และวิธีการยกเว้นมูลค่าของฐานภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างซึ่งเจ้าของเป็นบุคคลธรรมดาใช้ประโยชน์ในการประกอบเกษตรกรรม ลงวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๖๒ - ประกาศกระทรวงการคลังและกระทรวงมหาดไทย เรื่อง หลักเกณฑ์ และวิธีการในการจัดเก็บภาษีสำหรับที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่มีการใช้ประโยชน์หลายประเภท ลงวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๖๒														
๑๒	อัตราภาษี	๑๒.๑ อัตราภาษีที่ใช้ในการจัดเก็บในปี พ.ศ. ๒๕๖๗ ให้เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกากำหนดอัตราภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๔ ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่ปีภาษี ๒๕๖๕ เป็นต้นไป ดังนี้ <table><thead><tr><th>ประเภทที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง</th><th>มูลค่า (ล้านบาท)</th><th>อัตราภาษี (ร้อยละ)</th></tr></thead><tbody><tr><td rowspan="5">(๑) เกษตรกรรม</td><td>ไม่เกิน ๗๕</td><td>๐.๐๑</td></tr><tr><td>เกิน ๗๕ - ๑๐๐</td><td>๐.๐๓</td></tr><tr><td>เกิน ๑๐๐ - ๕๐๐</td><td>๐.๐๕</td></tr><tr><td>เกิน ๕๐๐ - ๑,๐๐๐</td><td>๐.๐๗</td></tr><tr><td>เกิน ๑,๐๐๐ ขึ้นไป</td><td>๐.๑๐</td></tr></tbody></table>	ประเภทที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง	มูลค่า (ล้านบาท)	อัตราภาษี (ร้อยละ)	(๑) เกษตรกรรม	ไม่เกิน ๗๕	๐.๐๑	เกิน ๗๕ - ๑๐๐	๐.๐๓	เกิน ๑๐๐ - ๕๐๐	๐.๐๕	เกิน ๕๐๐ - ๑,๐๐๐	๐.๐๗	เกิน ๑,๐๐๐ ขึ้นไป	๐.๑๐	- พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๓๗ และมาตรา ๔๓ - พระราชกฤษฎีกากำหนดอัตราภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๔ - หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๘.๓/ว ๒๔๒ ลงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๖
ประเภทที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง	มูลค่า (ล้านบาท)	อัตราภาษี (ร้อยละ)															
(๑) เกษตรกรรม	ไม่เกิน ๗๕	๐.๐๑															
	เกิน ๗๕ - ๑๐๐	๐.๐๓															
	เกิน ๑๐๐ - ๕๐๐	๐.๐๕															
	เกิน ๕๐๐ - ๑,๐๐๐	๐.๐๗															
	เกิน ๑,๐๐๐ ขึ้นไป	๐.๑๐															

ที่	ขั้นตอน	แนวทางดำเนินการ			ข้อกำหนดและระเบียบ																																							
		<table><thead><tr><th>ประเภทที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง</th><th>มูลค่า (ล้านบาท)</th><th>อัตราภาษี (ร้อยละ)</th></tr></thead><tbody><tr><td rowspan="3">(๒) ที่อยู่อาศัย (ก) ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่เจ้าของเป็นบุคคลธรรมดาและมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรในวันที่ ๑ มกราคมของปีภาษีนั้น</td><td>ไม่เกิน ๒๕</td><td>๐.๐๓</td></tr><tr><td>เกิน ๒๕ - ๕๐</td><td>๐.๐๕</td></tr><tr><td>เกิน ๕๐ ขึ้นไป</td><td>๐.๑</td></tr><tr><td rowspan="4">(ข) สิ่งปลูกสร้างที่เจ้าของเป็นบุคคลธรรมดาและมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรในวันที่ ๑ มกราคมของปีภาษีนั้น</td><td>ไม่เกิน ๔๐</td><td>๐.๐๒</td></tr><tr><td>เกิน ๔๐ - ๖๕</td><td>๐.๐๓</td></tr><tr><td>เกิน ๖๕ - ๙๐</td><td>๐.๐๕</td></tr><tr><td>เกิน ๙๐ ขึ้นไป</td><td>๐.๑</td></tr><tr><td rowspan="4">(ค) ที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่ใช้เป็นที่อยู่อาศัยกรณีอื่นนอกจาก (ก) และ (ข)</td><td>ไม่เกิน ๕๐</td><td>๐.๐๒</td></tr><tr><td>เกิน ๕๐ - ๗๕</td><td>๐.๐๓</td></tr><tr><td>เกิน ๗๕ - ๑๐๐</td><td>๐.๐๕</td></tr><tr><td>เกิน ๑๐๐ ขึ้นไป</td><td>๐.๑</td></tr><tr><td rowspan="5">(๓) อื่นๆ (๔) ที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่ทิ้งไว้ว่างเปล่าหรือไม่ได้ทำประโยชน์ตามควรแก่สภาพ (เสียเพิ่ม ๐.๓% ทุก ๓ ปี แต่รวมแล้วไม่เกิน ๓%)</td><td>ไม่เกิน ๕๐</td><td>๐.๓</td></tr><tr><td>เกิน ๕๐ - ๒๐๐</td><td>๐.๔</td></tr><tr><td>เกิน ๒๐๐ - ๑,๐๐๐</td><td>๐.๕</td></tr><tr><td>เกิน ๑,๐๐๐ - ๕,๐๐๐</td><td>๐.๖</td></tr><tr><td>เกิน ๕,๐๐๐ ขึ้นไป</td><td>๐.๗</td></tr></tbody></table>	ประเภทที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง	มูลค่า (ล้านบาท)	อัตราภาษี (ร้อยละ)	(๒) ที่อยู่อาศัย (ก) ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่เจ้าของเป็นบุคคลธรรมดาและมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรในวันที่ ๑ มกราคมของปีภาษีนั้น	ไม่เกิน ๒๕	๐.๐๓	เกิน ๒๕ - ๕๐	๐.๐๕	เกิน ๕๐ ขึ้นไป	๐.๑	(ข) สิ่งปลูกสร้างที่เจ้าของเป็นบุคคลธรรมดาและมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรในวันที่ ๑ มกราคมของปีภาษีนั้น	ไม่เกิน ๔๐	๐.๐๒	เกิน ๔๐ - ๖๕	๐.๐๓	เกิน ๖๕ - ๙๐	๐.๐๕	เกิน ๙๐ ขึ้นไป	๐.๑	(ค) ที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่ใช้เป็นที่อยู่อาศัยกรณีอื่นนอกจาก (ก) และ (ข)	ไม่เกิน ๕๐	๐.๐๒	เกิน ๕๐ - ๗๕	๐.๐๓	เกิน ๗๕ - ๑๐๐	๐.๐๕	เกิน ๑๐๐ ขึ้นไป	๐.๑	(๓) อื่นๆ (๔) ที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่ทิ้งไว้ว่างเปล่าหรือไม่ได้ทำประโยชน์ตามควรแก่สภาพ (เสียเพิ่ม ๐.๓% ทุก ๓ ปี แต่รวมแล้วไม่เกิน ๓%)	ไม่เกิน ๕๐	๐.๓	เกิน ๕๐ - ๒๐๐	๐.๔	เกิน ๒๐๐ - ๑,๐๐๐	๐.๕	เกิน ๑,๐๐๐ - ๕,๐๐๐	๐.๖	เกิน ๕,๐๐๐ ขึ้นไป	๐.๗			
ประเภทที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง	มูลค่า (ล้านบาท)	อัตราภาษี (ร้อยละ)																																										
(๒) ที่อยู่อาศัย (ก) ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่เจ้าของเป็นบุคคลธรรมดาและมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรในวันที่ ๑ มกราคมของปีภาษีนั้น	ไม่เกิน ๒๕	๐.๐๓																																										
	เกิน ๒๕ - ๕๐	๐.๐๕																																										
	เกิน ๕๐ ขึ้นไป	๐.๑																																										
(ข) สิ่งปลูกสร้างที่เจ้าของเป็นบุคคลธรรมดาและมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรในวันที่ ๑ มกราคมของปีภาษีนั้น	ไม่เกิน ๔๐	๐.๐๒																																										
	เกิน ๔๐ - ๖๕	๐.๐๓																																										
	เกิน ๖๕ - ๙๐	๐.๐๕																																										
	เกิน ๙๐ ขึ้นไป	๐.๑																																										
(ค) ที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่ใช้เป็นที่อยู่อาศัยกรณีอื่นนอกจาก (ก) และ (ข)	ไม่เกิน ๕๐	๐.๐๒																																										
	เกิน ๕๐ - ๗๕	๐.๐๓																																										
	เกิน ๗๕ - ๑๐๐	๐.๐๕																																										
	เกิน ๑๐๐ ขึ้นไป	๐.๑																																										
(๓) อื่นๆ (๔) ที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่ทิ้งไว้ว่างเปล่าหรือไม่ได้ทำประโยชน์ตามควรแก่สภาพ (เสียเพิ่ม ๐.๓% ทุก ๓ ปี แต่รวมแล้วไม่เกิน ๓%)	ไม่เกิน ๕๐	๐.๓																																										
	เกิน ๕๐ - ๒๐๐	๐.๔																																										
	เกิน ๒๐๐ - ๑,๐๐๐	๐.๕																																										
	เกิน ๑,๐๐๐ - ๕,๐๐๐	๐.๖																																										
	เกิน ๕,๐๐๐ ขึ้นไป	๐.๗																																										
		๑๒.๒ กรณีที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่ทิ้งไว้ว่างเปล่าหรือไม่ได้ทำประโยชน์ตามควรแก่สภาพ ๓ ปีติดต่อกันในปีที่ ๔ จะต้องเสียภาษีเพิ่มขึ้นอีกร้อยละ ๐.๓ จากอัตราภาษีที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกากำหนดอัตราภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๔ ทั้งนี้จะต้องเป็นกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการแจ้งการประเมินภาษีโดยส่งแบบประเมินภาษีเป็นประเภทที่ทิ้งไว้ว่างเปล่าหรือไม่ได้ทำประโยชน์ตามควร																																										

ที่	ขั้นตอน	แนวทางดำเนินการ	ข้อกฎหมายและระเบียบ
		แก้สภาพเป็นเวลาสามปีติดต่อกัน ในปีที่ ๔ จึงจะปรับอัตราเพิ่มขึ้นอีกร้อยละ ๐.๓ จากอัตราภาษีที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกากำหนดอัตราภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๔ ๑๒.๓ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถออกข้อบัญญัติกำหนดอัตราภาษีที่สูงกว่าอัตราภาษีที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๓๗ วรรคหก ได้ แต่จะกำหนดอัตราภาษีแยกตามประเภทการใช้ประโยชน์หรือตามเงื่อนไขแต่ละประเภทการใช้ประโยชน์ไม่ได้ เนื่องจากกฎหมายไม่ได้ให้อำนาจไว้	
๑๓	การลดและการยกเว้นภาษี	๑๓.๑ ให้พิจารณาลดภาษีในอัตราร้อยละ ๕๐ และร้อยละ ๙๐ สำหรับทรัพย์สินบางประเภทตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาลดภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๓ ประกอบกับพระราชกฤษฎีกาลดภาษีสำหรับที่ดินและสิ่งปลูกสร้างบางประเภท (ถ้ามี) ทั้งนี้ การลดภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างจะลดเกินกว่าอัตราร้อยละ ๙๐ มิได้ ๑๓.๒ ผู้บริหารท้องถิ่นโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างประจำจังหวัดมีอำนาจลดหรือยกเว้นภาษีที่ดินให้แก่ผู้เสียภาษีโดยพิจารณาตามระยะเวลาประกอบกับสัดส่วนความเสียหาย ตามตัวอย่างการพิจารณาลดหรือยกเว้นภาษี ใน ๒ กรณี ดังนี้ (๑) กรณีมีเหตุพ่นวิสัยที่ยากจะป้องกันได้โดยทั่วไป เช่น อัคคีภัย ภัยพิบัติ อุทกภัย ภัยแล้ง ภาวะฝนแล้งฝนทิ้งช่วง ภัยจากลูกเห็บ ไฟป่า โรคระบาดของแมลงหรือศัตรูพืช อากาศหนาวจัด ภัยสงคราม ภัยจากการก่อการร้าย เป็นต้น ไม่ว่าเกิดจากธรรมชาติ หรือมีบุคคลหรือสัตว์ทำให้เกิดขึ้นซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายแก่ที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้าง เมื่อเหตุดังกล่าวได้ยุติลงแล้วให้ประกาศให้ผู้เสียภาษีมารงทะเบียน และประกาศรายชื่อผู้มารงทะเบียน พร้อมทั้งแต่งตั้งเจ้าหน้าที่สำรวจความเสียหาย เพื่อจัดทำบัญชีรายชื่อผู้เสียภาษี จำนวนพื้นที่ และสัดส่วนของที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่ได้รับ ความเสียหาย และจำนวนภาษีที่เห็นควรลดหรือยกเว้นภาษีตามหลักเกณฑ์เสนอคณะกรรมการภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างประจำจังหวัดหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยแล้วแต่กรณีพิจารณาให้ความเห็นชอบตามรอบระยะเวลาที่ระเบียบกระทรวงมหาดไทยกำหนด (๒) กรณีมีเหตุนอกจากข้อ (๑) ทำให้ที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างเฉพาะรายได้รับความเสียหาย หรือถูกรื้อถอนหรือทำลาย หรือชำรุดเสียหายจนเป็นเหตุให้ต้องซ่อมแซมในส่วนสำคัญโดยมิได้มีเหตุมาจากผู้เสียภาษี	- พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๕ มาตรา ๕๖ และมาตรา ๕๗ - พระราชกฤษฎีกาลดภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๓ - ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการดำเนินการตามพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๒๖ และข้อ ๒๗

ที่	ขั้นตอน	แนวทางดำเนินการ	ข้อกำหนดและระเบียบ
		(พิจารณาตามข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในแต่ละพื้นที่) ให้ผู้เสียหายมายื่นคำร้องภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างได้รับความเสียหายฯ พร้อมทั้งแต่งตั้งเจ้าหน้าที่สำรวจความเสียหาย เพื่อจัดทำบัญชีรายชื่อผู้เสียหาย จำนวนพื้นที่ และสัดส่วนของที่ดินและสิ่งปลูกสร้างซึ่งได้รับความเสียหาย และจำนวนภาษีที่เห็นควรลดหรือยกเว้นภาษีตามหลักเกณฑ์เสนอคณะกรรมการภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างประจำจังหวัดหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยแล้วแต่กรณี พิจารณาให้ความเห็นชอบตามรอบระยะเวลาที่ระเบียบกระทรวงมหาดไทยกำหนด	
๑๔	การแจ้งประเมินภาษี	๑๔.๑ กรณีผู้เสียหายรายใดได้รับยกเว้นมูลค่าฐานภาษี และไม่มีค่าภาษีที่ต้องเสีย องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ต้องส่งหนังสือแจ้งประเมินภาษีให้แก่ผู้เสียหายรายนั้น ๑๔.๒ ให้แจ้งการประเมินภาษีโดยส่งแบบประเมินภาษี (ภ.ด.ส. ๖ - ๘) พร้อมทั้งคำอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับการลดภาษีตามมาตรา ๕๕ มาตรา ๕๖ และมาตรา ๕๗ ให้แก่ผู้เสียหายหรือผู้มีหน้าที่ชำระภาษีแทนผู้เสียหายตามมาตรา ๔๗ ภายในเดือนเมษายน ๒๕๖๗ หรือภายในกำหนดเวลาที่ผู้บริหารท้องถิ่นขยายออกไป ตามตัวอย่างคำอธิบายเพิ่มเติมประกอบหนังสือแจ้งการประเมินภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ๑๔.๓ การส่งหนังสือแจ้งประเมินภาษีให้เจ้าหน้าที่ส่งให้แก่ผู้เสียหายหรือผู้มีหน้าที่ชำระภาษีแทนผู้เสียหายตามมาตรา ๔๗ ให้พิจารณาดำเนินการ ดังนี้ (๑) ส่งให้แก่ผู้เสียหายโดยตรง ณ ภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ หรือสถานที่ทำการของผู้เสียหายหรือผู้มีหน้าที่ชำระภาษีแทนผู้เสียหาย หากไม่พบผู้เสียหายหรือผู้มีหน้าที่ชำระภาษีแทนผู้เสียหาย จะส่งให้แก่ผู้บรรลุนิติภาวะและอยู่ ณ ภูมิลำเนา หรือถิ่นที่อยู่หรือสถานที่ทำการของผู้เสียหายหรือผู้มีหน้าที่ชำระภาษีแทนผู้เสียหายนั้นก็ได้ (๒) ส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ โดยให้ส่ง ณ ภูมิลำเนา หรือถิ่นที่อยู่หรือสถานที่ทำการของผู้เสียหายหรือผู้มีหน้าที่ชำระภาษีแทนผู้เสียหาย (๓) กรณีส่งตามข้อ (๑) หรือ (๒) ไม่ได้ เช่น ส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับแล้ว ปรากฏหลักฐานว่าไม่มีผู้รับ หรือจดหมายตีกลับมายังองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นให้ตรวจสอบภูมิลำเนา หรือถิ่นที่อยู่ หรือสถานที่ทำการของผู้เสียหายให้ถูกต้องอีกครั้ง หากปรากฏว่าอยู่ในเขตพื้นที่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ให้พิจารณาปิดหนังสือ	- พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๓ มาตรา ๔๔ มาตรา ๔๗ และมาตรา ๖๗ - พระราชบัญญัติ ติ ล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ มาตรา ๒๒ - พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ หมวด ๔ การแจ้ง - กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๔๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ - ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การดำเนินการตามพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ ลงวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๒ ข้อ ๖ และข้อ ๙ - ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง ขยายกำหนดเวลาดำเนินการตามพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๗ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ - หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๘.๔/ว ๔๗๗๒ ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๒ - หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๘.๓/ว ๑๕๐๘ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๓ และหนังสือกรมส่งเสริม

ที่	ขั้นตอน	แนวทางการดำเนินการ	ข้อกำหนดและระเบียบ
		หากอยู่นอกเขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือไม่ทราบภูมิลำเนา หรือถิ่นที่อยู่ หรือสถานที่ทำการของผู้เสียหาย หรือมีเหตุจำเป็นอื่น ให้พิจารณาลงประกาศแจ้งความในหนังสือพิมพ์ เมื่อดำเนินการดังกล่าวแล้ว และล่วงพ้นไปไม่น้อยกว่า ๗ วัน ให้ถือว่าผู้เสียหายหรือผู้มีหน้าที่ชำระภาษีแทนผู้เสียหายได้รับหนังสือแจ้งประเมินภาษีแล้ว (๔) วิธีการปิดหนังสือหรือประกาศแจ้งความในหนังสือพิมพ์ ควรดำเนินการ ดังนี้ (๔.๑) ปิดหนังสือในที่ที่เห็นได้ง่าย ณ ภูมิลำเนา หรือถิ่นที่อยู่ หรือสถานที่ทำการของผู้เสียหายนั้น หรือผู้มีหน้าที่ชำระภาษีแทนผู้เสียหาย โดยให้กระทำต่อหน้าเจ้าพนักงาน เช่น เจ้าพนักงานตำรวจ ข้าราชการส่วนกลาง หรือเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในเขตพื้นที่ได้แก่ กำนัน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ข้าราชการส่วนท้องถิ่นหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น และข้าราชการประจำอำเภอหรือจังหวัด ที่ไปเป็นพยานอย่างน้อย ๒ คน การปิดหนังสือให้ปิดเป็นรายแผ่น ถ้ามีจำนวนหลายแผ่นจะเย็บติดรวมกันก็ได้ แต่ต้องสามารถเปิดอ่านได้โดยสะดวก เมื่อปิดหนังสือเรียบร้อยแล้ว ให้บันทึกภาพไว้เป็นหลักฐานพร้อมทั้งจัดทำบันทึกปิดหนังสือ ตามแบบตัวอย่างแนบท้าย (๔.๒) ลงประกาศแจ้งความในหนังสือพิมพ์ (รายวัน รายสัปดาห์ หรือหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นก็ได้) โดยข้อมูลที่ประกาศ ประกอบด้วย ชื่อ-สกุล (ไม่ต้องลงเลขที่บัตรประจำตัวประชาชนหรือเลขทะเบียนนิติบุคคล ทรัพย์สินที่ประเมินภาษี (ที่ดิน.....แปลง สิ่งปลูกสร้าง.....รายการ และจำนวนภาษี.....บาท (ไม่ต้องลงรายละเอียดทรัพย์สิน) การดำเนินการตามข้อ (๑) - (๔) ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาแจ้งการประเมิน ๑๔.๔ กรณีที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างมีเจ้าของรวมหลายคน สามารถแจ้งประเมินภาษีไปยังเจ้าของรวมคนหนึ่งคนใด โดยระบุชื่อเจ้าของรวมคนอื่นไว้ในหนังสือแจ้งประเมินภาษีฉบับเดียวกัน เพื่อให้มาชำระภาษีแทนกันได้ ทั้งนี้ อาจสำเนาหนังสือแจ้งเพิ่มเติมไปยังเจ้าของรวมคนอื่นเพื่อประโยชน์ในการเร่งรัดการชำระภาษีก็ได้ตามมาตรา ๒๙๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และมาตรา ๔๗ (๖) แห่งพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ ๑๔.๕ กรณีเจ้าของทรัพย์สินเสียชีวิต ให้แจ้งประเมินไปยังผู้จัดการมรดก หรือทายาท (กรณีไม่ได้มีการตั้งผู้จัดการมรดก) และใบกรณีที่ไม่รู้ทายาทโดยธรรม	การปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๘.๓/๗๙๐๐ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๓ - หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๘.๓/ว ๒๗๑๙ ลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๔ - หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๘.๓/ว ๒๗๒๐ ลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๔ - หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๘.๓/ว ๓๗๕๑ ลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๔

ที่	ขั้นตอน	แนวทางดำเนินการ	ข้อกฎหมายและระเบียบ
		องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะเจ้าหนี้ผู้มีส่วนได้เสียที่จะต้องได้รับชำระภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างมีสิทธิร้องขอต่อศาลเพื่อขอให้จัดตั้งผู้จัดการมรดกตามมาตรา ๑๗๑๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เพื่อที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถแจ้งการประเมินภาษีไปยังผู้จัดการมรดกได้ ตามมาตรา ๔๗ (๑) แห่งพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ ๑๔.๖ กรณีที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างมีการจดทะเบียนสิทธิแถมที่ดิน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแจ้งประเมินภาษีไปยังเจ้าของที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้าง ทั้งนี้ ตามมาตรา ๑๔๒๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กำหนดให้ในระหว่างที่สิทธิแถมที่ดินยังมีอยู่ ผู้ทรงสิทธิต้องออกค่าใช้จ่ายในการจัดการทรัพย์สิน ตลอดจนเสียภาษีอากรกับทั้งต้องใช้ดอกเบี้ยหนี้สินซึ่งติดพันทรัพย์สินนั้น ๑๔.๗ กรณีที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่อยู่ระหว่างการยึดของเจ้าพนักงานบังคับคดี องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังคงต้องแจ้งการประเมินภาษีไปยังเจ้าของที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างรายเดิมจนกว่าที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างนั้นจะได้โอนไปยังบุคคลอื่น รวมทั้งต้องแจ้งรายการค่าภาษีค้างชำระให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทราบ ๑๔.๘ กรณีเจ้าของทรัพย์สินเป็นบุคคลล้มละลาย ให้แจ้งการประเมินไปยังเจ้าของทรัพย์สิน และส่งหนังสือแจ้งการประเมินดังกล่าวให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ในฐานะผู้มีอำนาจจัดการทรัพย์สิน เพื่อให้นำเงินจากกองทรัพย์สินในคดีล้มละลายมาชำระภาษีที่ดินแทน ๑๔.๙ กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งข้อมูลรายการที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ตามแบบ ภ.ด.ส. ๓ และ ภ.ด.ส. ๔ แล้ว แต่ผู้เสียภาษีไม่ได้รับ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังสามารถแจ้งการประเมินภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างตามแบบ ภ.ด.ส. ๖, ๗, ๘ ได้ เนื่องจากเป็นขั้นตอนตามกฎหมายที่แยกจากกัน ๑๔.๑๐ กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งหนังสือแจ้งประเมินภาษีให้แก่ผู้เสียภาษีภายในเดือนเมษายน ๒๕๖๗ หรือภายในกำหนดเวลาที่ผู้บริหารท้องถิ่นขยายออกไป แม้หนังสือแจ้งประเมินภาษีส่งถึงผู้เสียภาษีหลังจากกำหนดเวลาดังกล่าว ก็ถือว่าการส่งหนังสือแจ้งประเมินภาษีนั้นชอบด้วยกฎหมาย ๑๔.๑๑ เนื่องจากระบบการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างเป็นระบบประเมินภาษีโดยเจ้าพนักงาน ซึ่งกำหนดให้เป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	

ที่	ขั้นตอน	แนวทางดำเนินการ	ข้อกำหนดและระเบียบ
		ต้องเสียภาษีตามแบบประเมินภาษีที่ได้รับแจ้ง ดังนั้นเมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ดำเนินการประเมินภาษีไม่ว่าจะด้วยวิธีการใดแล้ว ก็มีหน้าที่โดยปริยายที่จะติดตามตรวจสอบการได้รับแจ้งการประเมินภาษีของผู้เสียภาษีด้วย เพื่อให้แน่ใจว่าผู้เสียภาษีได้รับแจ้งการประเมินภาษี ภายในเวลาอันสมควรแล้ว ๑๔.๑๒ กรณีตรวจพบว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแจ้งการประเมินภาษีไม่ถูกต้อง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถลดยอดลูกหนี้ค้างชำระ (เนื่องจากไม่มีมูลหนี้ หรือจัดเก็บข้อมูลผิดพลาด และได้บันทึกบัญชีเป็นรายได้ประจำปีไว้แล้ว ทำให้มียอดลูกหนี้ค้างชำระไม่ตรงตามความเป็นจริง) โดยเสนอผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาอนุมัติ และแจ้งสภาท้องถิ่นทราบ	
๑๕	การชำระภาษี	๑๕.๑ ผู้เสียภาษีมียหน้าที่ชำระภาษีภายในเดือนมิถุนายน ๒๕๖๗ หรือภายในกำหนดเวลาที่ผู้บริหารท้องถิ่นขยายออกไป โดยมาชำระด้วยตนเอง ณ สำนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรืออาจชำระภาษีทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ (โดยส่งธนาคัต ตัวแลกเงินไปรษณีย์ เช็คนาคารหรือเช็คที่ธนาคารรับรอง ส่งจ่ายให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างนั้นตั้งอยู่ และให้ถือว่าวันที่หน่วยงานให้บริการไปรษณีย์ประทับตราลงทะเบียนเป็นวันที่ชำระภาษี) หรือโดยการชำระผ่านธนาคารหรือโดยวิธีการอื่น และให้ถือว่าวันที่ธนาคารได้รับเงินค่าภาษีหรือวันที่มีการชำระเงินค่าภาษีเป็นวันที่ชำระภาษี ๑๕.๒ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนในการชำระภาษี โดยสมัครขอใช้บริการรับชำระภาษีท้องถิ่นข้ามธนาคาร (Cross Bank Bill Payment) บนระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-LAAS) ที่สาขาของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) เพื่อเพิ่มช่องทางการชำระภาษีให้กับผู้ชำระภาษี ไปชำระภาษีผ่านช่องทางต่าง ๆ ได้แก่ การชำระผ่านเคาน์เตอร์ธนาคารทุกสาขา, ATM, Internet Banking และ Mobile Banking เป็นต้น ๑๕.๓ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประชาสัมพันธ์แจ้งเตือนประชาชนให้มาชำระภาษีภายในระยะเวลาที่กำหนดเพื่อไม่ต้องเสียเบี้ยปรับและเงินเพิ่ม รวมทั้งแจ้งเตือนให้ประชาชนระมัดระวังกลุ่มมิจฉาชีพแอบอ้างหลอกลวงเกี่ยวกับการทำธุรกรรมชำระภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างผ่านโทรศัพท์มือถือ หรือในรูปแบบอื่น ๆ หากพบว่ามีกรแอบอ้างหรือปลอมแปลงเอกสาร	- พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๔ และมาตรา ๕๑ - ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การดำเนินการตามพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ ลงวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๒ ข้อ ๗ และข้อ ๘ - ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง ขยายกำหนดเวลาดำเนินการตามพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๗ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ - หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๘.๓/ว ๒๖๘๙ ลงวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๖๓ - หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท ๐๘๐๘.๓/ว ๘๖๘๐ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ - หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๘.๓/ว ๒๓๔๒ ลงวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๖๖

ที่	ขั้นตอน	แนวทางดำเนินการ	ข้อกฎหมายและระเบียบ
		การจัดเก็บภาษีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมอบหมายเจ้าหน้าที่ ผู้รับผิดชอบแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน ณ สถานีตำรวจท้องที่โดยทันที	
๑๖	การผ่อนชำระภาษี	๑๖.๑ ผู้มีหน้าที่เสียภาษีอาจขอผ่อนชำระภาษี เป็นงวดได้ โดยเงินภาษีขั้นต่ำที่จะมีสิทธิผ่อนชำระ ต้องมีจำนวนตั้งแต่ ๓,๐๐๐ บาทขึ้นไป ผ่อนชำระได้ ๓ งวด ๆ ละเท่า ๆ กันก็ได้ งวดที่ ๑ ภายในเดือนมิถุนายน ๒๕๖๗ หรือภายในกำหนดเวลาที่ผู้บริหารท้องถิ่นขยาย (กำหนด ระยะเวลาเป็นเดือน) งวดที่ ๒ ภายในเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๗ และงวดที่ ๓ ภายในเดือนสิงหาคม ๒๕๖๗ ๑๖.๒ หากผู้เสียภาษีไม่ชำระภาษีตามระยะเวลา ที่กำหนดไว้ในการผ่อนชำระ ให้หมดสิทธิที่จะผ่อนชำระ และต้องเสียเบี้ยปรับและเงินเพิ่มอีกร้อยละ ๑ ต่อเดือน ของจำนวนภาษีที่ค้างชำระ เศษของเดือนให้นับเป็น ๑ เดือน	- พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและ สิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๒ มาตรา ๖๘ และมาตรา ๖๙ - กฎกระทรวงการผ่อนชำระภาษีที่ดิน และสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ - ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง ขยายกำหนดเวลาดำเนินการตาม พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและ สิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๗ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๖
๑๗	การรับชำระภาษีบางส่วน	๑๗.๑ กรณีผู้เสียภาษีประสงค์จะชำระภาษีบางส่วน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถรับชำระภาษี บางส่วนได้ โดยหากเกินกำหนดระยะเวลาชำระภาษี องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถคิดเบี้ยปรับและ เงินเพิ่มจากจำนวนเงินภาษีค้างชำระที่นำมาชำระ บางส่วนได้ และเงินค่าภาษีที่ชำระบางส่วนนั้นถือเป็นอัน ระงับไป สำหรับค่าภาษีที่ยังไม่ได้ชำระยังคงถือเป็นเงิน ค่าภาษีค้างชำระนับตั้งแต่เมื่อพ้นกำหนดเวลาชำระภาษี และยังคงอยู่ในข่ายต้องเสียเบี้ยปรับและเงินเพิ่มนับแต่ วันที่พ้นกำหนดเวลาดังกล่าวด้วย ๑๗.๒ เงินที่ชำระบางส่วนให้นำไปหักเพื่อชำระ เงินต้นค่าภาษีเป็นลำดับแรก ตามตัวอย่างวิธีการ คำนวณแนบท้าย	- บันทึกสำนักงานคณะกรรมการ กฤษฎีกา เรื่อง การรับชำระภาษี โรงเรือนและที่ดินบางส่วนและการ คิดเงินเพิ่มสำหรับค่าภาษีค้างชำระ เรื่องเสร็จที่ ๑๐๗/๒๕๔๖ - คำพิพากษาศาลฎีกา ที่ ๖๙๕/ ๒๕๔๘
๑๘	ใบเสร็จรับเงิน	๑๘.๑ รูปแบบใบเสร็จรับเงินให้ใช้ตามแบบท้าย ประกาศกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการดำเนินการตาม พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ ทั้งนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถพิมพ์ใบเสร็จรับเงิน (ภ.ด.ส. ๑๑) ได้ทางระบบ e-LAAS หรือออกใบเสร็จด้วยระบบ มือตามแบบที่กำหนดดังกล่าว โดยสามารถสั่งทำแบบพิมพ์ ใบเสร็จรับเงินได้จากโรงพิมพ์อาสาสมัครดินแดน หรือโรงพิมพ์ในท้องถิ่นตามความเหมาะสม ๑๘.๒ ใบเสร็จรับเงินที่ใช้สำหรับรับเงินใน ปีงบประมาณใด ให้ใช้รับเงินภายในปีงบประมาณนั้น เท่านั้น เมื่อขึ้นปีงบประมาณใหม่ให้ใช้ใบเสร็จรับเงิน เล่มใหม่ ใบเสร็จรับเงินฉบับใดที่ยังไม่ใช้ให้คงติด ไว้กับเล่มและให้ปุจฉาหรือประทับตราเลิกใช้	- ประกาศกระทรวงมหาดไทยว่าด้วย การดำเนินการตามพระราชบัญญัติ ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ ลงวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๒ - ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วย การรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงิน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๖ ข้อ ๙ ข้อ ๑๔ และ ข้อ ๑๘

ที่	ขั้นตอน	แนวทางการดำเนินการ	ข้อกฎหมายและระเบียบ
๑๙	การประเมินภาษีผิดพลาดหรือไม่ครบถ้วน	๑๙.๑ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจทบทวนการประเมินภาษีให้ถูกต้องตามที่ผู้เสียภาษีมินหนาท้องเสียได้เฉพาะกรณีที่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการแจ้งการประเมินไปยังผู้เสียภาษียานั้นแล้ว โดยทบทวนการประเมินได้ไม่เกิน ๓ ปี นับแต่วันสุดท้ายของกำหนดเวลาการชำระภาษี เนื่องจากกฎหมายไม่ได้กำหนดให้อำนาจองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นประเมินภาษีย้อนหลัง ๑๙.๒ กรณีค่าภาษีเพิ่มขึ้น ให้พนักงานประเมินมีหนังสือแจ้งการประเมินเฉพาะจำนวนเงินค่าภาษีที่เพิ่มขึ้น โดยส่งหนังสือแจ้งการประเมินภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง (ภ.ด.ส. ๖) และแบบแสดงรายการคำนวณภาษี (ภ.ด.ส. ๗ - ๘) ให้แก่ผู้เสียภาษี เพื่อให้ผู้เสียภาษีชำระภาษีเพิ่มเติมโดยไม่ต้องเสียเบี้ยปรับหรือเงินเพิ่มภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งการประเมิน ๑๙.๓ กรณีค่าภาษิลดลง ให้พนักงานประเมินแก้ไขแบบแสดงรายการคำนวณภาษี (ภ.ด.ส. ๗ - ๘) และเสนอผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อมีหนังสือแจ้งค่าภาษีที่ลดลงให้ผู้เสียภาษีทราบ (ไม่ต้องส่ง ภ.ด.ส. ๖ แต่ให้แนบ ภ.ด.ส. ๗ - ๘) ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ตรวจสอบพบว่ามี การประเมินภาษีผิดพลาด (๑) หากผู้เสียภาษีได้ชำระภาษีไปแล้วเกินกว่าจำนวนค่าภาษีที่ต้องเสีย ให้แจ้งผู้เสียภาษีมารับเงินที่ชำระเกินคืนภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้ง โดยไม่ต้องยื่นคำร้องขอรับเงินคืนตามแบบ ภ.ด.ส. ๙ (๒) หากผู้เสียภาษียังไม่ได้ชำระภาษี ให้แจ้งผู้เสียภาษีมาชำระเงินตามจำนวนเงินภาษีที่คำนวณได้ พร้อมเบี้ยปรับและเงินเพิ่ม นับแต่วันที่ครบกำหนดชำระภาษีประจำปีจนถึงวันที่ชำระภาษีเสร็จสิ้น (ถ้ามี) ทั้งนี้ เงินเพิ่มต้องไม่เกินกว่าจำนวนภาษีที่ต้องชำระ	- พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๓
๒๐	การยื่นคำร้องขอรับเงินคืนกรณีไม่มีหน้าที่ต้องเสียหรือเสียภาษีเกินกว่าจำนวนที่ต้องเสีย	๒๐.๑ ผู้เสียภาษีสามารถยื่นคำร้องขอรับเงินคืนตามแบบ ภ.ด.ส. ๙ ได้ภายใน ๓ ปี นับแต่วันที่ชำระภาษี เว้นแต่กรณีองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้จัดเก็บภาษีไปแล้ว ต่อมามีการตราพระราชกฤษฎีกาลดภาษีหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเห็นชอบให้ขยายกำหนดเวลาชำระภาษี เป็นเหตุให้ผู้เสียภาษีมียกยติได้รับเงินคืน ผู้เสียภาษีไม่ต้องยื่นคำร้องขอรับเงินคืนตามแบบ ภ.ด.ส. ๙ ๒๐.๒ เมื่อองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับคำร้องขอรับเงินคืน ให้ผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาคำร้อง	- พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๔ และมาตรา ๗๓ - ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การดำเนินการตามพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ ลงวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๒ ข้อ ๙ - หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๘.๓/ว ๓๘๔๓ ลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓

ที่	ขั้นตอน	แนวทางการดำเนินการ	ข้อกฎหมายและระเบียบ
		ให้เสร็จสิ้น และแจ้งผลการพิจารณาภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่รับคำร้อง ๒๐.๓ กรณีที่ผู้บริหารท้องถิ่นเห็นว่าผู้ร้องมีสิทธิได้รับเงินคืน ให้ผู้บริหารท้องถิ่นมีคำสั่งคืนเงิน และแจ้งให้ผู้ร้องทราบภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้นำคำร้อง และให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการเบิกจ่ายเงินตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด เพื่อคืนเงินให้ผู้ร้องโดยเร็วต่อไป ๒๐.๔ กรณีที่ผู้บริหารท้องถิ่นเห็นว่า การประเมินภาษีผิดพลาดเกิดจากการประเมินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ผู้บริหารท้องถิ่นสั่งให้ดอกเบี้ยแก่ผู้ได้รับคืนเงินในอัตราร้อยละ ๑ ต่อเดือน หรือเศษของเดือนของเงินที่ได้รับคืนโดยไม่คิดทบต้น นับแต่วันที่ยื่นคำร้องขอรับเงินคืนหรือจนถึงวันที่ คืนเงิน แต่ต้องไม่เกินจำนวนเงินที่ได้รับคืน ๒๐.๕ ถ้าผู้ยื่นคำร้องไม่มารับเงินคืนภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่ได้รับแจ้ง ให้เงินนั้นตกเป็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	- หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๘.๓/ว ๘๙๑ ลงวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔
๒๑	การคัดค้านและอุทธรณ์การประเมินภาษี	๒๑.๑ ผู้เสียภาษีที่ได้รับแจ้งการประเมินภาษีตามมาตรา ๔๔ หรือการทบทวนการประเมินตามมาตรา ๕๓ หรือการเรียกเก็บภาษีตามมาตรา ๖๑ มีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านตามแบบ ภ.ด.ส.๑๐ ต่อผู้บริหารท้องถิ่นภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่รับแจ้งการประเมินภาษีหรือการเรียกเก็บภาษี และผู้บริหารท้องถิ่นต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่รับคำร้อง โดยผู้บริหารท้องถิ่นต้องแจ้งคำสั่งพร้อมเหตุผลเป็นหนังสือไปยังผู้เสียภาษีโดยไม่ชักช้า หากผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาคำร้องของผู้เสียภาษีไม่แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน ให้ถือว่าผู้บริหารท้องถิ่นเห็นชอบกับคำร้องของผู้เสียภาษี (๑) กรณีผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาเห็นชอบกับคำร้องของผู้เสียภาษีว่าการประเมินหรือการเรียกเก็บภาษีไม่ถูกต้อง ให้ดำเนินการ ดังนี้ (๑.๑) มีหนังสือแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้เสียภาษีทราบ โดยแจ้งจำนวนภาษีที่จะต้องชำระตามคำร้อง หรือจำนวนภาษีที่ต้องชำระซึ่งน้อยกว่าคำร้องไปยังผู้เสียภาษี (ไม่ต้องส่งแบบ ภ.ด.ส. ๖ - ๘) และหากผู้เสียภาษีชำระภาษีไว้แล้วเกินกว่าจำนวนค่าภาษีที่ต้องเสีย ให้แจ้งผู้เสียภาษีมารับเงินคืนภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ ได้รับหนังสือแจ้ง โดยไม่ต้องยื่นคำร้องขอรับเงินคืนตามแบบ ภ.ด.ส. ๙ (๑.๒) แจ้งให้พนักงานประเมินแก้ไขแบบแสดงรายการคำนวณภาษี (ภ.ด.ส. ๗ - ๘) และจำนวนเงินในทะเบียนคนผู้เสียภาษี โดยลงลายมือชื่อ	- พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๔๔ มาตรา ๕๓ มาตรา ๖๑ มาตรา ๗๓ และมาตรา ๘๒ - ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การดำเนินการตามพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ ลงวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๒ ข้อ ๙ - ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๙๔ และระเบียบกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การนำส่งเงิน และการตรวจเงิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ - หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๘.๓/ว ๙๘๒๔ ลงวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๖ - หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๘.๓/ว ๕๐๖๕ ลงวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๓ - ความเห็นคณะกรรมการพิจารณา ร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ เมื่อวันที่ ๑๙

ที่	ขั้นตอน	แนวทางการดำเนินการ	ข้อกฎหมายและระเบียบ
		ถอนคืนเงินรายรับตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด ทั้งนี้ กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีเหตุจำเป็นทำให้ไม่สามารถเบิกจ่ายเงินคืนให้แก่ผู้เสียหายได้ภายใน ๑๕ วัน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นชี้แจงเหตุผลความจำเป็น และกำหนดวันมารับเงินคืนครั้งใหม่ให้แก่ผู้เสียหายทราบโดยเร็วต่อไป (๒) กรณีผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาไม่เห็นชอบกับคำร้องของผู้เสียหาย โดยเห็นว่าการประเมินภาษีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถูกต้อง ให้พิจารณาดำเนินการ ดังนี้ (๒.๑) ให้มีหนังสือแจ้งยืนยันผลการพิจารณาโดยระบุเหตุผลให้ผู้เสียหายทราบ พร้อมทั้งแจ้งสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์การประเมินภาษีโดยยื่นอุทธรณ์ต่อผู้บริหารท้องถิ่นภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้ง (๒.๒) หากเห็นว่ากรณีที่จะต้องชำระภาษีเพิ่มเติม ให้แจ้งพนักงานประเมินพิจารณาทบทวนการประเมินภาษี เพื่อประเมินภาษีเพิ่มเติมตามมาตรา ๕๓ โดยผู้เสียหายที่ได้รับแจ้งการประเมินเพิ่มเติม มีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านการประเมินภาษีเฉพาะในส่วนที่เพิ่มเติมต่อผู้บริหารท้องถิ่นได้ ๒๑.๒ กรณีผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาไม่เห็นชอบกับคำร้องของผู้เสียหาย ให้ผู้เสียหายมีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์การประเมินภาษีประจำจังหวัด โดยยื่นอุทธรณ์ต่อผู้บริหารท้องถิ่นภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้ง และให้ผู้บริหารท้องถิ่นส่งคำอุทธรณ์ไปยังคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์การประเมินภาษีประจำจังหวัดภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่รับคำอุทธรณ์ ๒๑.๓ กรณีผู้เสียหายยื่นคำร้องคัดค้านการประเมินภาษีเกินกว่าระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด หรือระยะเวลาที่ผู้บริหารท้องถิ่นได้ขยายออกไป ผู้เสียหายย่อมเสียสิทธิที่จะได้รับการพิจารณาคัดค้านการประเมินภาษี ขณะเดียวกันผู้บริหารท้องถิ่นย่อมไม่มีอำนาจที่จะรับคำร้องคัดค้านการประเมินภาษี อย่างไรก็ตาม แม้ผู้บริหารท้องถิ่นจะไม่มีอำนาจรับคำร้องคัดค้านการประเมินภาษีที่ยื่นเกินระยะเวลาที่กำหนดไว้ในกฎหมาย แต่ผู้บริหารท้องถิ่นอาจนำคำคัดค้านที่ยื่นเกินระยะเวลานั้นไว้เพื่อใช้เป็นข้อเท็จจริงประกอบการพิจารณาทบทวนการประเมินภาษีได้ตามกฎหมาย ๒๑.๔ การคัดค้านและการอุทธรณ์ไม่เป็นการทุเลาการชำระภาษี หากผู้เสียหายไม่ชำระภาษีภายในเวลาที่กำหนด จะถือเป็นภาษีค้างชำระ ซึ่งองค์กรปกครองส่วน	

ที่	ขั้นตอน	แนวทางการดำเนินการ	ข้อกำหนดและระเบียบ
		ที่ดินหรือสำนักงานที่ดินสาขา เพื่อระงับการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม และเมื่อพ้น ๙๐ วันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งเตือน ผู้บริหารท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือยึดอายัด และขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้เสียภาษี เพื่อนำเงินมาชำระภาษีค้างชำระเบี้ยปรับ และเงินเพิ่มได้ เว้นแต่ผู้เสียภาษีได้ยื่นคำร้องต่อผู้บริหารท้องถิ่นขอให้ทุเลาการชำระภาษีไว้ก่อน และผู้บริหารท้องถิ่นมีคำสั่งให้ทุเลาการชำระภาษีเฉพาะส่วนต่างที่เพิ่มขึ้นจากจำนวนภาษีที่ต้องเสียในปีก่อน และจะสั่งให้วางหลักประกันตามที่เห็นสมควรก็ได้ (การทุเลาการชำระภาษีมีผลเพียงยังไม่ต้องแจ้งระงับการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม และยึดอายัด และขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้เสียภาษี โดยผู้เสียภาษียังคงมีภาระตามกฎหมายที่จะต้องเสียเบี้ยปรับ และเงินเพิ่มในส่วนต่างที่เพิ่มขึ้นเช่นเดิม แม้จะได้รับทุเลาการชำระภาษี) ๒๑.๕ การยื่นคำร้องขอให้ทุเลาการชำระภาษี อาจยื่นได้ตั้งแต่วันที่ยื่นคำร้องคัดค้านการประเมินภาษี จนถึงวันที่กระบวนการคัดค้านหรืออุทธรณ์จะถึงที่สุด ๒๑.๖ ผู้เสียภาษีมีสิทธิอุทธรณ์คำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์การประเมินภาษี โดยฟ้องเป็นคดีต่อศาลภาษีอากรกลางภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัยอุทธรณ์	
๒๒	การปรับปรุงฐานข้อมูลตามแบบ ภ.ด.ส.๑-๔	เมื่อผลการพิจารณาทบทวนการประเมินภาษี การคัดค้านและอุทธรณ์การประเมินภาษีเป็นที่ยุติแล้ว ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปรับปรุงฐานข้อมูลตามแบบบัญชีรายการที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง (ภ.ด.ส. ๓) บัญชีรายการอาคารชุด (ภ.ด.ส. ๔) รวมถึงบัญชีราคาประเมินทุนทรัพย์ (ภ.ด.ส. ๑ และ ภ.ด.ส. ๒) เพื่อประโยชน์ในการประเมินภาษีตามการใช้ประโยชน์ในปีถัดไป โดยไม่ต้องปิดประกาศและจัดส่งให้ผู้เสียภาษีรายนั้นทราบอีก	
๒๓	การเร่งรัดภาษีค้างชำระ	๒๓.๑ กรณีผู้เสียภาษีได้รับหนังสือแจ้งการประเมินภาษีแล้ว ไม่ได้ชำระภาษีภายในเวลาที่กำหนด ให้ถือเป็นภาษีค้างชำระ ต้องชำระภาษีค้างชำระพร้อมทั้งเบี้ยปรับและเงินเพิ่ม ๒๓.๒ ให้มีหนังสือแจ้งเตือนผู้เสียภาษีที่ค้างชำระภาษีภายในเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๗ หรือภายในกำหนดเวลาที่ผู้บริหารท้องถิ่นขยายออกไป เพื่อให้มาชำระภาษีพร้อมทั้งเบี้ยปรับและเงินเพิ่ม โดยกำหนดระยะเวลาชำระภาษีในหนังสือแจ้งเตือนไว้ไม่น้อยกว่า ๗ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งเตือน	- พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๔ และมาตรา ๕๘ ถึงมาตรา ๖๘ - พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ หมวด ๒/๑ การบังคับทางปกครอง - ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องขยายกำหนดเวลาดำเนินการตามพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ ประจำปี

ที่	ขั้นตอน	แนวทางดำเนินการ	ข้อกฎหมายและระเบียบ
		๒๓.๓ ถ้าผู้เสียภาษีไม่ได้ชำระภาษีภายในกำหนดเวลาของหนังสือแจ้งเตือน เมื่อพ้น ๙๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งเตือน ให้ผู้บริหารท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือยึด आयัด และขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้เสียภาษี ๒๓.๔ การยึด आयัด และขายทอดตลาดทรัพย์สินต้องไม่เกินกว่าความจำเป็นที่พอจะชำระภาษีค้างชำระ เบี้ยปรับเงินเพิ่ม และค่าใช้จ่ายอันเนื่องมาจากการยึด आयัด และขายทอดตลาดทรัพย์สินนั้น โดยให้นำวิธีการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม ทั้งนี้ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอาจนำวิธีการบังคับคดีโดยเจ้าพนักงานบังคับคดีตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาใช้บังคับได้ด้วย และในกรณีขององค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล และเมืองพัทยา จะดำเนินการยึด आयัด และขายทอดตลาดทรัพย์สินต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัดด้วย ๒๓.๕ ให้แจ้งรายการภาษีค้างชำระให้สำนักงานที่ดินหรือสำนักงานที่ดินสาขา ซึ่งที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างอยู่ในเขตท้องที่ของสำนักงานที่ดินหรือสำนักงานที่ดินสาขานั้นทราบภายในเดือนสิงหาคม ๒๕๖๗ หรือภายในกำหนดเวลาที่ผู้บริหารท้องถิ่นขยายออกไป เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในที่ดินและอสังหาริมทรัพย์ ตามแบบตัวอย่างหนังสือแจ้งระงับการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม ๒๓.๖ กรณีองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่ระหว่างมีหนังสือแจ้งเตือนผู้เสียภาษีค้างชำระ แต่ยังไม่ได้แจ้งรายการภาษีค้างชำระให้สำนักงานที่ดินหรือสำนักงานที่ดินสาขา และต่อมามีการเปลี่ยนแปลงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้าง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถแจ้งภาษีค้างชำระเพื่อระงับการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมได้ แต่ต้องดำเนินการมาตรการบังคับภาษีค้างชำระด้วยวิธีการยึด आयัด และขายทอดตลาดทรัพย์สิน หรือฟ้องคดีต่อศาลเพื่อบังคับภาษีค้างชำระ ๒๓.๗ กรณีลูกหนี้ ถูกเจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการขายทอดตลาดที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างตามคำพิพากษาของศาล ก่อนทำการขายทอดตลาดให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นแจ้งรายการภาษีค้างชำระต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งเจ้าพนักงานบังคับคดี และเมื่อ	พ.ศ. ๒๕๖๗ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ - ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการดำเนินการตามพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๒๘ ถึงข้อ ๓๕ - หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๘.๓/ว ๑๕๐๘ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๓ และหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๘.๓/๗๙๐๐ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๓ - หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๘.๓/ว ๒๗๑๙ ลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๔ - หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๘.๓/ว ๔๔๓๙ ลงวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

ที่	ขั้นตอน	แนวทางดำเนินการ	ข้อกฎหมายและระเบียบ
		เจ้าพนักงานบังคับคดีขายทอดตลาดแล้วจะกันเงินที่ได้รับจากการขายทอดตลาดไว้เท่ากับค่าภาษีค้างชำระส่งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อชำระหนี้ค่าภาษีค้างชำระ ๒๓.๘ กรณีลูกหนี้ถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์ ถ้ามูลแห่งหนี้เกิดขึ้นก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยื่นคำขอรับชำระหนี้ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ แต่สำหรับกรณีมูลแห่งหนี้เกิดขึ้นหลังจากศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องแจ้งรายการภาษีค้างชำระสำหรับที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างนั้นให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ทราบ โดยหากเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้ยึดที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่ค้างชำระดังกล่าว และนำไปขายทอดตลาดแล้ว จะได้กันเงินที่ได้รับจากการขายทอดตลาดมาชำระเป็นค่าภาษีค้างชำระให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๒๓.๙ เมื่อผู้เสียภาษีรายใดมาชำระภาษีที่ค้างชำระครบถ้วนแล้ว หรือเป็นกรณีที่เป็นการขายทอดตลาดที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างตามคำพิพากษา และเจ้าพนักงานบังคับคดีได้แจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแจ้งรายการภาษีค้างชำระ แม้จำนวนเงินที่ได้รับไม่มีหรือมีน้อยกว่าค่าภาษีค้างชำระ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหนังสือแจ้งยกเลิกการระงับการจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในที่ดิน สิ่งปลูกสร้างหรือห้องชุด ตามแบบตัวอย่างหนังสือแจ้งยกเลิกการระงับการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม	
๒๔	การสืบสวนหาทรัพย์สินของผู้ค้างชำระภาษี	เมื่อสิ้นสุดกำหนดระยะเวลาตามหนังสือแจ้งเตือนภาษีค้างชำระ หากผู้เสียภาษียังคงเพิกเฉยไม่ชำระภาษีค้างชำระ พร้อมทั้งเบี้ยปรับและเงินเพิ่ม ให้พนักงานเก็บภาษีหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายดำเนินการสืบสวนหาทรัพย์สินของผู้ค้างชำระภาษี ดังนี้ ๒๔.๑ ทำหนังสือสอบถามสถาบันการเงิน สหกรณ์ ออมทรัพย์ สหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กรมที่ดิน กรมการขนส่งทางบก กรมทรัพย์สินทางปัญญา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีหน้าที่ควบคุมทรัพย์สินที่มีทะเบียนเกี่ยวกับทรัพย์สินของผู้ค้างชำระภาษี (ตามแบบตัวอย่างแนบท้าย) ๒๔.๒ ให้ผู้บริหารท้องถิ่น (เฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล และเมืองพัทยา) รวบรวมข้อมูลตามข้อ ๒๔.๑ เสนอผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนออกคำสั่งเป็นหนังสือยึดอายัด	- พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๑ วรรคสอง และมาตรา ๖๒ ถึงมาตรา ๖๗ - พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๖๓/๑๐

ที่	ขั้นตอน	แนวทางดำเนินการ	ข้อกำหนดและระเบียบ
๒๕	เบี้ยปรับและเงินเพิ่ม	หากผู้เสียภาษีไม่ชำระภาษีภายในเวลาที่กำหนดให้ถือเป็นผู้ค้างชำระภาษี โดยต้องเสียค่าภาษีที่ค้างชำระรวมทั้งเบี้ยปรับและเงินเพิ่ม ดังนี้ ๒๕.๑ เบี้ยปรับ แล้วแต่กรณี ดังนี้ (๑) ผู้เสียภาษีมาชำระภาษีก่อนจะได้รับหนังสือแจ้งเตือนให้คิดเบี้ยปรับร้อยละ ๑๐ ของจำนวนภาษีค้างชำระ (๒) ผู้เสียภาษีมาชำระภาษีภายในกำหนดของหนังสือแจ้งเตือน ให้คิดเบี้ยปรับร้อยละ ๒๐ ของจำนวนภาษีค้างชำระ (๓) ผู้เสียภาษีไม่ได้ชำระภาษีภายในกำหนดของหนังสือแจ้งเตือน ให้คิดเบี้ยปรับร้อยละ ๔๐ ของจำนวนภาษีค้างชำระ ๒๕.๒ เงินเพิ่มร้อยละ ๑ ต่อเดือนของจำนวนภาษีค้างชำระ เศษของเดือนให้นับเป็นหนึ่งเดือน โดยให้เริ่มนับเมื่อพ้นกำหนดเวลาชำระภาษีจนถึงวันที่มีการชำระภาษี แต่ไม่ให้เกินกว่าจำนวนภาษีที่ต้องชำระ ๒๕.๓ กรณีที่ผู้เสียภาษียื่นคำร้องขอขยายระยะเวลาชำระภาษี และผู้บริหารท้องถิ่นอนุมัติให้ขยายกำหนดระยะเวลาดังกล่าว (เฉพาะราย) และได้มีการชำระภาษีภายในกำหนดระยะเวลาที่ขยาย เงินเพิ่มให้ลดลงเหลือร้อยละ ๐.๕ ของเดือนหรือเศษของเดือน โดยไม่ต้องเสียเบี้ยปรับ และเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาที่ขอขยายให้คิดเบี้ยปรับ และเงินเพิ่มอีกร้อยละ ๑ ต่อเดือน จนกว่าจะชำระเสร็จสิ้น ๒๕.๔ เบี้ยปรับอาจงดได้ในกรณีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างนั้นถูกยึดหรืออายัดตามกฎหมาย โดยผู้มีหน้าที่เสียภาษีจะต้องยื่นคำร้องเป็นหนังสือต่อผู้บริหารท้องถิ่นภายในวันที่ ๓๑ มกราคม ของปีภาษีนั้น และผู้บริหารท้องถิ่นมีอำนาจสั่งงดเบี้ยปรับนับแต่วันที่ศาลหรือเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายมีคำสั่งให้ยึดหรืออายัดที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ๒๕.๕ กรณีวันสุดท้ายของกำหนดระยะเวลาในการชำระภาษีตรงกับวันหยุดราชการ ให้นับวันทำการถัดไปเป็นวันสุดท้ายของกำหนดระยะเวลาในการชำระภาษี	- ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๙๓/๘ - พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๖๘ ถึงมาตรา ๗๒ - พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๖๔ วรรคสอง - กฎกระทรวงการงดหรือลดเบี้ยปรับ พ.ศ. ๒๕๖๒
๒๖	การรวบรวมและจัดส่งข้อมูลการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง	๒๖.๑ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรายงานข้อมูลการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างมายังคณะกรรมการภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างประจำจังหวัดภายในเดือนมกราคมของทุกปี ผ่านระบบข้อมูลกลางขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจัดทำขึ้น โดยข้อมูลประกอบด้วย	- พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๒๔ - ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการดำเนินการตามพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ - พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๒๐ และข้อ ๒๑

ที่	ขั้นตอน	แนวทางดำเนินการ	ข้อกฎหมายและระเบียบ
		(๑) รายงานสรุปผลการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ได้แก่ จำนวนผู้เสียภาษี จำนวนเงินภาษีที่จัดเก็บได้ จำนวนผู้ค้างชำระภาษี และจำนวนเงินภาษีค้างชำระ (๒) ข้อมูลการคำนวณภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของผู้เสียภาษีทุกรายตามแบบแสดงรายการคำนวณภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ๒๖.๒ ให้คณะกรรมการภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างประจำจังหวัด และกรุงเทพมหานครจัดส่งข้อมูลตามข้อ ๒๖.๑ พร้อมทั้งเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างมายังกระทรวงมหาดไทยภายในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ๒๖.๓ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจะประมวลผลข้อมูลที่ได้รับรายงานและจัดส่งข้อมูลไปยังกระทรวงการคลัง และคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายในเดือนมีนาคม ๒๕๖๘ ๒๖.๔ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจะนำรายงานข้อมูลการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งไปพิจารณาประกอบการเสนอของบประมาณเพื่อชดเชยรายได้ที่ลดลงจากการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๕๙ ในปีงบประมาณต่อไป	
๒๗	การขยายระยะเวลาดำเนินการตามกฎหมาย	๒๗.๑ กรณีมีเหตุจำเป็นทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถปฏิบัติตามกำหนดระยะเวลาในพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ และกฎหมายลำดับรองที่เกี่ยวข้อง หากผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาเห็นเป็นการสมควร อาจใช้อำนาจตามมาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่ออนุมัติให้ขยายหรือให้เลื่อนกำหนดระยะเวลาเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือเฉพาะรายของผู้เสียภาษี ก่อนกำหนดเวลาตามขั้นตอนนั้นจะสิ้นสุดได้ตามความจำเป็นแก่กรณีก็ได้ ซึ่งไม่ควรเกินปีภาษีที่จัดเก็บนั้น เพื่อให้ไม่ส่งผลกระทบต่อแผนการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๒๗.๒ การพิจารณาอนุมัติให้ขยายหรือให้เลื่อนกำหนดระยะเวลาตามข้อ ๒๗.๑ ต้องไม่กระทบสิทธิในการชำระภาษีของประชาชน เช่น กรณีการขยายกำหนดระยะเวลาในการแจ้งประเมินภาษี ควรทิ้งช่วงระยะเวลาให้ผู้เสียภาษีมาชำระภาษีภายใน ๒ เดือน และถ้าผู้เสียภาษีได้มีการเสียภาษีภายในกำหนดเวลาที่ขยาย ผู้เสียภาษีไม่ต้องเสียเงินเพิ่มร้อยละ ๐.๕ ตามมาตรา ๗๐ วรรคสอง	- พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๔ และมาตรา ๗๐ - ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง ขยายกำหนดเวลาดำเนินการตามพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๗ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ - หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๘.๓/ว ๓๗๕๑ ลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๔

ที่	ขั้นตอน	แนวทางดำเนินการ	ข้อกฎหมายและระเบียบ
		๒๗.๓ กรณีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้เห็นชอบให้ขยายกำหนดระยะเวลาดำเนินการตามกฎหมายออกไปภายหลังจากที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ขยายกำหนดระยะเวลาดำเนินการไปแล้วให้ยึดกำหนดระยะเวลาดำเนินการตามกรอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เว้นแต่ระยะเวลาที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ ได้ขยายออกไปเกินกว่าที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเห็นชอบให้ยึดตามกรอบระยะเวลาที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด	
๒๘	การขอคำปรึกษาหรือคำแนะนำเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง	๒๘.๑ กรณีเทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และเมืองพัทยา มีปัญหาทางกฎหมายหรือปัญหาทางปฏิบัติสามารถขอคำปรึกษาหรือคำแนะนำจากคณะกรรมการภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างประจำจังหวัด ๒๘.๒ เมื่อคณะกรรมการภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างประจำจังหวัดมีคำปรึกษาหรือคำแนะนำแล้ว คณะกรรมการดังกล่าวจะส่งคำปรึกษาหรือคำแนะนำนั้นมายังกระทรวงมหาดไทยเพื่อพิจารณา ๒๘.๓ กรณีกระทรวงมหาดไทยเห็นด้วยกับคำปรึกษาหรือคำแนะนำดังกล่าว กระทรวงมหาดไทยจะแจ้งเวียนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งทราบ หากกระทรวงมหาดไทยไม่เห็นด้วยกับคำปรึกษาหรือคำแนะนำ กระทรวงมหาดไทยจะส่งเรื่องพร้อมทั้งความเห็นไปยังคณะกรรมการวินิจฉัยภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างเพื่อพิจารณาวินิจฉัย ๒๘.๔ เมื่อคณะกรรมการวินิจฉัยภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างมีความเห็นแล้วจะแจ้งความเห็นไปยังผู้ขอคำปรึกษา และแจ้งให้กระทรวงมหาดไทยทราบเพื่อแจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งทราบด้วย ๒๘.๕ กรณีกรุงเทพมหานครสามารถขอคำปรึกษาหรือคำแนะนำจากคณะกรรมการวินิจฉัยภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างได้โดยตรง ๒๘.๖ กรณีกระทรวงมหาดไทยมีหนังสือแจ้งคำวินิจฉัยหรือคำแนะนำของคณะกรรมการวินิจฉัยภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างให้จังหวัด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบเพื่อให้ถือปฏิบัติแล้ว ให้คณะกรรมการภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างประจำจังหวัดให้ความเห็นของคณะกรรมการวินิจฉัยภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่ได้ให้คำปรึกษาหรือคำแนะนำไปแล้ว ตอบข้อหารือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเรื่องที่ข้อเท็จจริงไม่ได้เปลี่ยนแปลงไปจากเรื่องที่คณะกรรมการวินิจฉัยภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างเคยมีมติ โดยไม่ต้องเสนอ	- พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๒๑ ถึงมาตรา ๒๓ - ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการดำเนินการตามพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๖ - หนังสือกระทรวงมหาดไทยที่ มท ๐๘๐๘.๓/ว ๔๒๔๔ ลงวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๖๔

➤ 1. คำนิยาม

“งบประมาณ” หมายความว่า แผนงาน หรืองานสำหรับประมาณการด้านรายรับและรายจ่าย แสดงในรูปตัวเลขจำนวนเงิน

“การตั้งงบประมาณ” คือ การแสดงแผนดำเนินงานออกเป็นตัวเลข จำนวนเงิน

“แผนงาน” หมายความว่า ภารกิจแต่ละด้านที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ

“งาน” หมายความว่า กิจกรรมต่าง ๆ ของหน่วยงานที่กำหนดไว้ในแต่ละแผนงาน

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล

“สภาท้องถิ่น” หมายความว่า สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด สภาเทศบาล และสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

“งบประมาณรายจ่าย” หมายความว่า งบประมาณที่สภาท้องถิ่นให้ความเห็นชอบและผู้นิเทศราชการจังหวัดหรือนายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภออนุมัติ ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ ทั้งนี้รวมทั้งงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมและการโอน การแก้ไขเปลี่ยนแปลงค่าใช้จ่ายงบประมาณด้วย

“เงินนอกงบประมาณ” หมายความว่า เงินทั้งปวงที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนอกจากเงินที่ปรากฏตามงบประมาณรายจ่าย

“ปีงบประมาณ” หมายความว่า ระยะเวลาตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ของปีหนึ่ง ถึงวันที่ 30 กันยายน ของปีถัดไปและให้ใช้ปี พ.ศ. ที่ถัดไปนั้นเป็นชื่อสำหรับปีงบประมาณนั้น

“หนี้” หมายความว่า ข้อผูกพันที่ต้องจ่าย หรืออาจจะต้องจ่ายเป็นเงิน สิ่งของ หรือบริการ ไม่ว่าจะเกิดจากการกู้ยืม การค้าประกัน การซื้อ หรือการจ้าง โดยวิธีใช้เครดิตหรือจากการอื่นใด

“หน่วยงาน” หมายความว่า สำนัก กอง ส่วน ฝ่าย ตามโครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ

“ผู้บริหารท้องถิ่น” หมายความว่า นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรี และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

“เจ้าหน้าที่งบประมาณ” หมายความว่า ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปลัดเทศบาล และปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

➤ 2. วัตถุประสงค์การจัดทำงบประมาณ

- 2.1) วางแผนเพื่อจะช่วยให้การทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกิดความเชื่อมั่นว่ารายจ่ายอยู่ภายใต้กรอบของเงินสำรองที่มีอยู่อันประกอบด้วยรายได้ที่คาดว่าจะได้รับและเงินกู้ที่คาดว่าจะได้
- 2.2) งบประมาณสร้างลำดับความสำคัญในการทำงานของเจ้าหน้าที่
- 2.3) งบประมาณช่วยจัดสรรและกระจายทรัพยากรระหว่างกิจกรรมต่างๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกำหนดระดับและทิศทางของการทำงานในปีงบประมาณนั้น
- 2.4) สามารถกำหนดระดับของภาษีและค่าธรรมเนียมที่จะถูกจัดเก็บโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีงบประมาณต่อไป

➤ 3. อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่งบประมาณ

- 3.1) เรียกให้หน่วยงานต่าง ๆ เสนอประมาณการรายรับ และรายจ่ายตามแบบและหลักเกณฑ์ พร้อมด้วยรายละเอียดที่กำหนดตามระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่งหรือหนังสือสั่งการ
- 3.2) วิเคราะห์งบประมาณและการจ่ายเงินของหน่วยงานต่าง ๆ
- 3.3) สั่งการ ควบคุม กำกับ ดูแลเจ้าหน้าที่ จัดทำเอกสารงบประมาณและรวบรวมเป็นร่างงบประมาณรายจ่ายประจำปี

➤ 4. ลักษณะของงบประมาณ

- 4.1) เงินรายจ่ายประจำปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้จัดทำเป็นงบประมาณรายจ่ายประจำปี และให้มีประมาณการรายรับประกอบงบประมาณรายจ่ายประจำปีด้วย
- 4.2) งบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาจจำแนกเป็นงบประมาณรายจ่ายทั่วไป และงบประมาณรายจ่ายเฉพาะการ
- 4.3) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาจจัดทำงบประมาณรายจ่ายเฉพาะการได้โดยได้รับความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่น
- 4.4) งบประมาณรายจ่ายทั่วไป และงบประมาณรายจ่ายเฉพาะการ อาจตั้งจ่ายเงินช่วยเหลือระหว่างกันได้
- 4.5) งบประมาณรายจ่ายทั่วไปขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วยรายจ่ายงบกลาง และรายจ่ายตามแผนงาน
รายจ่ายตามแผนงาน จำแนกเป็นสองลักษณะ คือ
 - (1) รายจ่ายประจำ ประกอบด้วย
 - (ก) หมวดเงินเดือนและค่าจ้างประจำ
 - (ข) หมวดค่าจ้างชั่วคราว
 - (ค) หมวดค่าตอบแทน วัสดุและวัสดุ
 - (ง) หมวดค่าสาธารณูปโภค

- (จ) หมวดเงินอุดหนุน
- (ฉ) หมวดรายจ่ายอื่น

(2) รายจ่ายเพื่อการลงทุน ประกอบด้วย หมวดค่าครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง รายละเอียด ประเภทรายจ่ายงบกลาง หมวดรายจ่ายต่างๆ และเงินนอกงบประมาณให้เป็นไปตามที่กรมการปกครองกำหนด

4.6) งบประมาณรายจ่ายซึ่งตั้งจ่ายจากเงินอุดหนุนทั่วไป หรือเงินประเภทอื่นที่ต้องนำมาตั้ง งบประมาณรายจ่าย ให้จำแนกลักษณะรายจ่ายตามแผนงาน และให้ระบุประเภทของเงินนั้นในคำชี้แจง งบประมาณ การรายรับ และงบประมาณรายจ่ายด้วย

4.7) การตั้งงบประมาณรายจ่ายเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้กระทำตามที่มีกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง หรือหนังสือสั่งการกระทรวงมหาดไทยกำหนด

4.8) ประมาณการรายรับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกเป็นหมวดดังนี้

- (1) หมวดภาษีอากร
- (2) หมวดค่าธรรมเนียม ค่าปรับและใบอนุญาต
- (3) หมวดรายได้จากทรัพย์สิน
- (4) หมวดรายได้จาก สาธารณูปโภค และกิจการพาณิชย์
- (5) หมวดเงินอุดหนุน
- (6) หมวดรายได้เบ็ดเตล็ด

4.9) รายละเอียดประเภทรายได้ และรายจ่ายตามงบประมาณรายจ่ายเฉพาะการของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้เป็นไปตามที่กรมการปกครองกำหนด

4.10) งบประมาณรายจ่ายจะกำหนดให้มีเงินสำรองจ่าย เพื่อกรณีจำเป็นได้ตามความเหมาะสม สำหรับการอนุมัติให้ใช้เงินสำรองจ่ายให้เป็นอำนาจของคณะผู้บริหารท้องถิ่น

4.11) งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมให้ตราเป็นงบประมาณรายจ่ายเช่นเดียวกับงบประมาณรายจ่ายประจำปี

4.12) การตรางบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม จะกระทำต่อเมื่องบประมาณรายจ่ายประจำปีที่ได้รับอนุมัติแล้วไม่พอแก่การใช้จ่าย หรือมีความจำเป็นต้องตั้งรายจ่ายขึ้นใหม่ ทั้งนี้ต้องแสดงให้เห็นปรากฏใน งบประมาณรายจ่ายดังกล่าวด้วยว่า จะจ่ายจากเงินรายได้ที่มีได้ตั้งรับไว้ในประมาณการรายรับหรือจากเงินรายได้ ที่เกินยอดรวม ทั้งสิ้นของประมาณการรายรับประจำปี

➤ 5. วิธีการจัดทำงบประมาณ

การจัดทำงบประมาณให้ใช้แผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นแนวทางในการจัดทำงบประมาณ ให้หัวหน้าหน่วยงานจัดทำประมาณการรายรับ และประมาณการรายจ่าย และให้หัวหน้าหน่วยงาน คลังรวบรวมรายการการเงินและสถิติต่าง ๆ ของทุกหน่วยงานเพื่อใช้ประกอบการคำนวณขอตั้งงบประมาณเสนอ ต่อเจ้าหน้าที่งบประมาณ

เจ้าหน้าที่งบประมาณทำการพิจารณาตรวจสอบ วิเคราะห์ และแก้ไขงบประมาณในขั้นต้น แล้ว เสนอต่อคณะผู้บริหารท้องถิ่น เมื่อคณะผู้บริหารท้องถิ่นได้พิจารณาอนุมัติให้ตั้งงบประมาณยอดใดเป็นงบประมาณ ประจำปีแล้วให้เจ้าหน้าที่งบประมาณรวบรวม และจัดทำเป็นร่างงบประมาณรายจ่ายเสนอต่อคณะผู้บริหารท้องถิ่น อีกครั้ง หนึ่ง เพื่อคณะผู้บริหารท้องถิ่นได้นำเสนอต่อสภาท้องถิ่นภายในวันที่ ๑๕ สิงหาคม

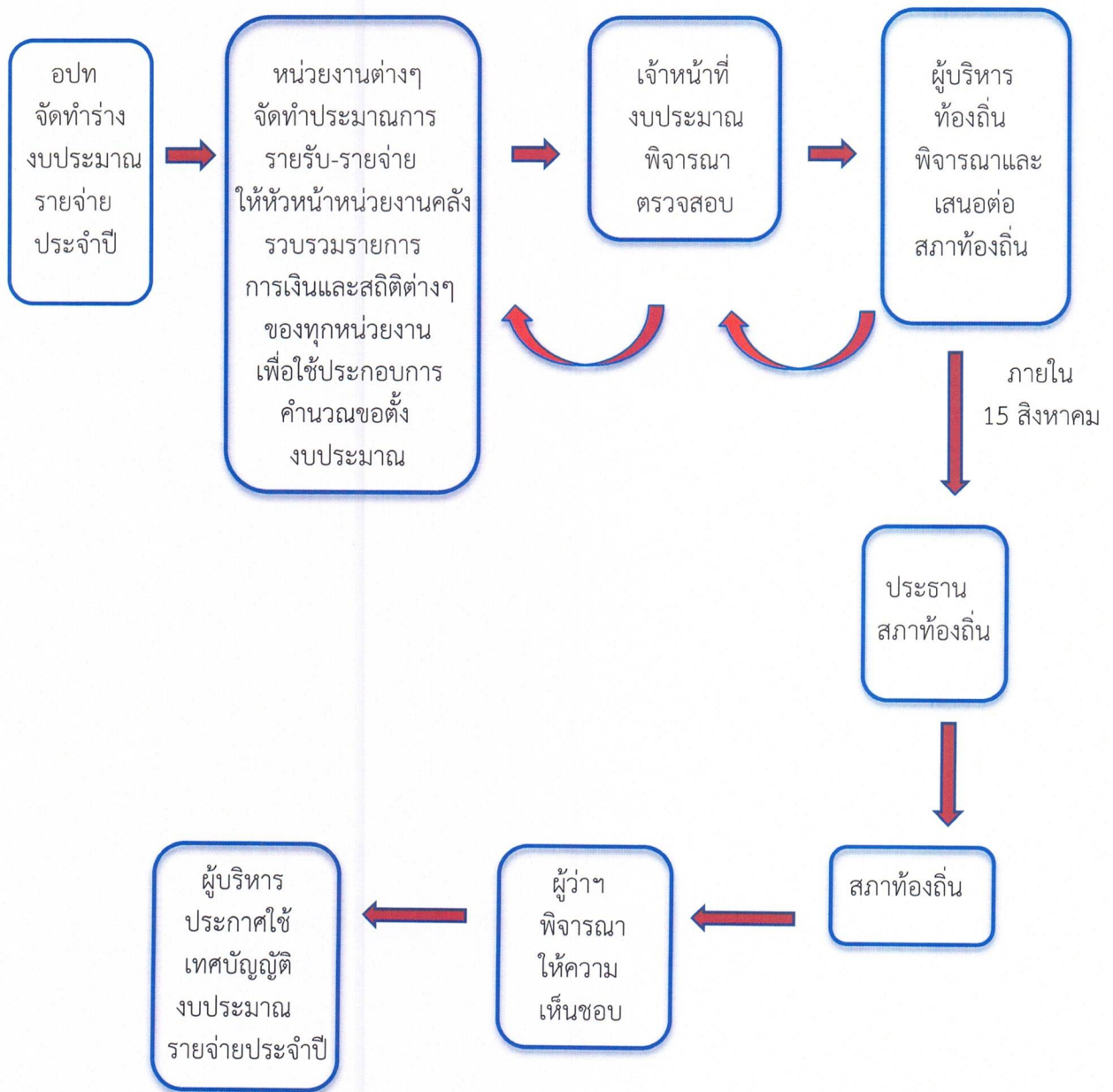
ในกรณีที่คณะผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาแล้วเห็นว่า ไม่สามารถที่จะนำร่างงบประมาณรายจ่าย ประจำปี เสนอต่อสภาท้องถิ่นได้ทันภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ ให้เสนอขออนุมัติต่อสภาท้องถิ่น แล้วรายงานให้ ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ

การพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างงบประมาณรายจ่ายของสภากำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัด
อนุมัติ

ตารางที่ 1 ปฏิทินการจัดทำงบประมาณ

ขั้นตอน	เวลาที่ควรแล้วเสร็จ
- หัวหน้าหน่วยงานจัดทำประมาณการรายรับและประมาณการรายจ่าย และให้หัวหน้าหน่วยงานคลั่งรวบรวมรายการการเงินและสถิติต่างๆ ของทุกหน่วยงาน เพื่อให้ประกอบการคำนวณขอตั้งงบประมาณเสนอต่อเจ้าหน้าที่งบประมาณ	มิถุนายน - กรกฎาคม
- เจ้าหน้าที่งบประมาณพิจารณาตรวจสอบ วิเคราะห์ และแก้ไขงบประมาณในขั้นต้น	กรกฎาคม
- ผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณางบประมาณ	กรกฎาคม
- เจ้าหน้าที่งบประมาณเสนองบประมาณต่อผู้บริหารท้องถิ่น	สิงหาคม
- ผู้บริหารท้องถิ่นได้พิจารณาอนุมัติให้ตั้งงบประมาณ	สิงหาคม
- เจ้าหน้าที่งบประมาณรวบรวม และจัดทำร่างงบประมาณรายจ่ายเสนอต่อผู้บริหารท้องถิ่นอีกครั้งหนึ่ง	สิงหาคม
- ผู้บริหารท้องถิ่นนำเสนอต่อสภาท้องถิ่น	ภายในวันที่ ๑๕ สิงหาคม
- สภาท้องถิ่นพิจารณาเห็นชอบร่างงบประมาณ	ภายในวันที่ 30 สิงหาคม (หรือระยะเวลาที่สภาท้องถิ่นอนุมัติให้ขยายเวลา)
- สภาท้องถิ่นส่งร่างให้ผู้ว่าราชการจังหวัดอนุมัติ	สิงหาคม - กันยายน
- ผู้บริหารท้องถิ่นประกาศใช้	กันยายน
- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดส่งสำเนางบประมาณรายจ่ายประจำปีและงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมที่ได้รับอนุมัติให้ประกาศใช้แล้วไปยังผู้ว่าราชการจังหวัด ภายในระยะเวลาไม่เกินสิบห้าวัน นับแต่วันสิ้นสุดการประกาศโดยเปิดเผย ณ สำนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ภายในระยะเวลาไม่เกินสิบห้าวัน นับแต่วันสิ้นสุดการประกาศโดยเปิดเผยเพื่อให้ประชาชนทราบ ณ สำนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

แผนภาพที่ 1 ขั้นตอนการจัดทำงบประมาณ

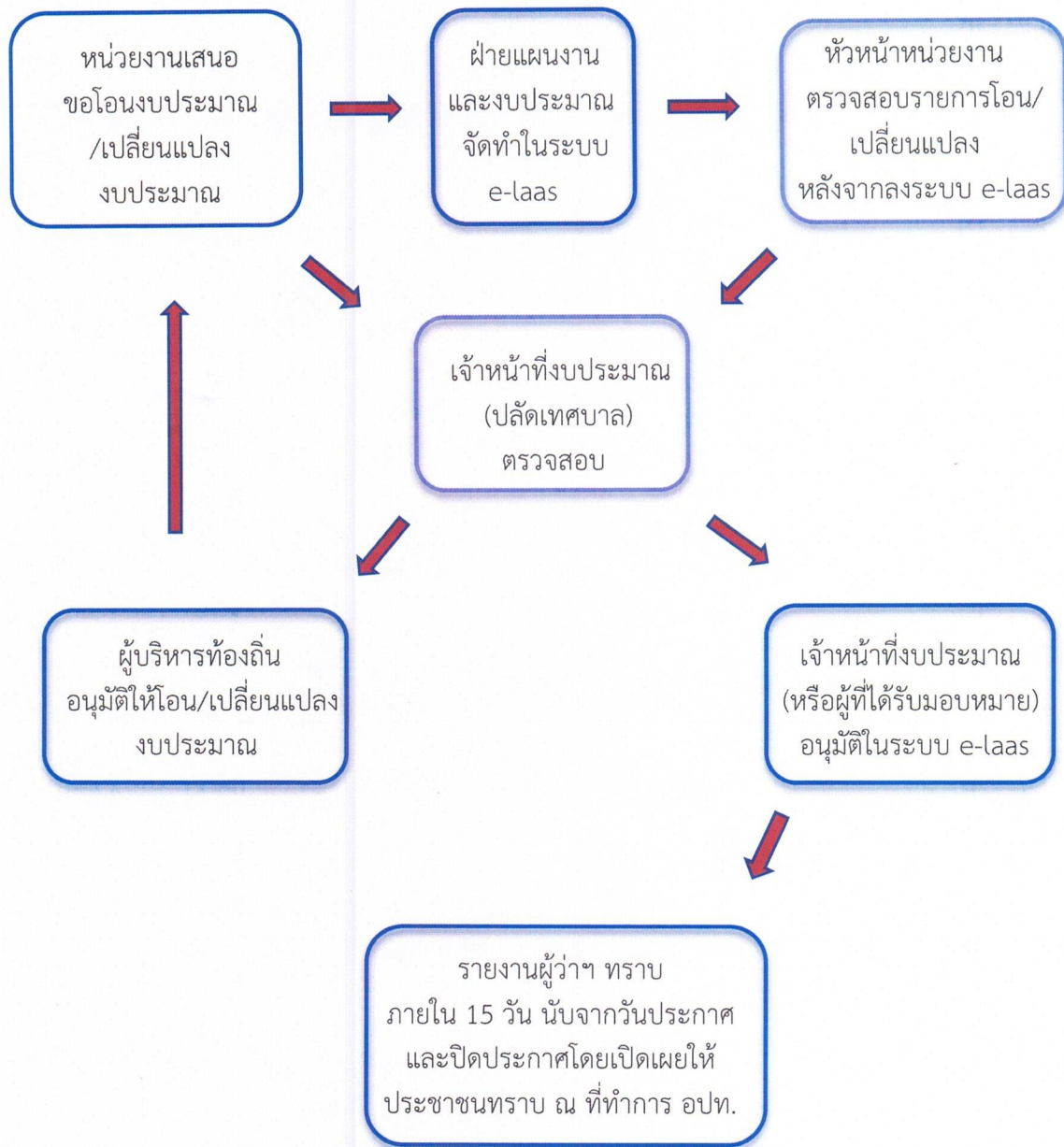
➤ 6 ขั้นตอนการบริหารงบประมาณ

- 6.1) การทำแผนปฏิบัติการ เมื่อหน่วยงานได้รับอนุมัติงบประมาณแล้วให้ทำแผนปฏิบัติการ โดยกำหนดกิจกรรมที่จะทำและจำนวนเงินที่จะใช้ในช่วงเวลาต่างๆ ให้เหมาะสมกับกำลังเงินที่ประมาณการจะได้รับ
- 6.2) ดำเนินการใช้งบประมาณตามแผนปฏิบัติการ โดยการขออนุมัติเงินตามระเบียบของหน่วยงาน
- 6.3) การตรวจสอบเมื่อมีการเบิกจ่ายเงินไปแล้ว ต้องมีการตรวจสอบว่าได้ใช้จ่ายเงินไปตามจริงที่เบิกไปหรือไม่
- 6.4) การรายงาน เป็นวิธีการหนึ่งในการตรวจสอบและประเมินผล ให้มีการรายงานผลงานที่ได้ปฏิบัติไปแล้วเป็นระยะๆ เพื่อสามารถทบทวนผลการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการที่กำหนดไว้ว่ามีความคืบหน้าประการใด และจะต้องใช้เป็นผลในการตั้งงบประมาณในปีต่อไปด้วย

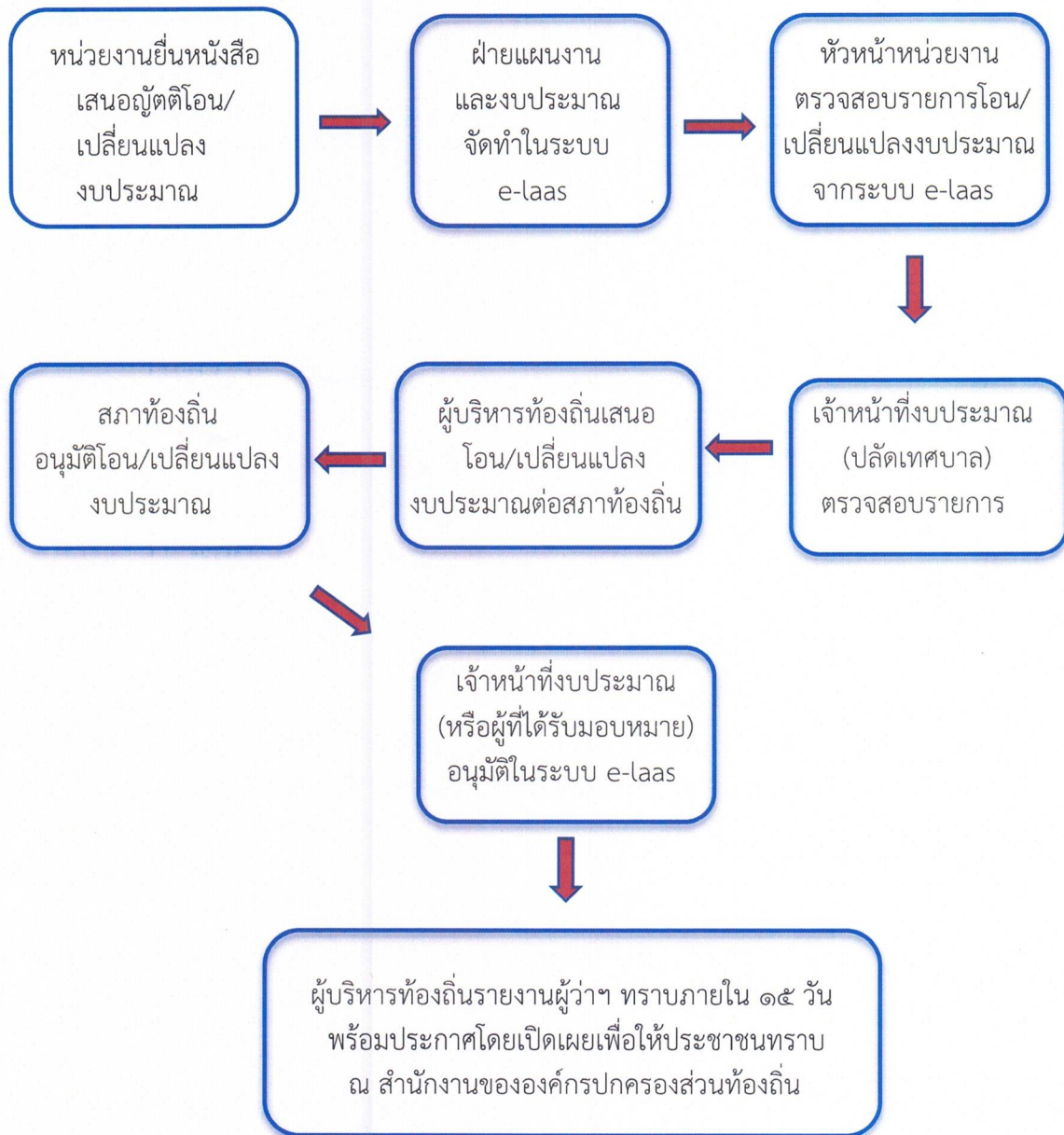
➤ 7. การโอนและแก้ไขเปลี่ยนแปลงงบประมาณ

- 7.1) การโอนเงินงบประมาณรายจ่ายต่าง ๆ ให้เป็นอำนาจอนุมัติของผู้บริหารท้องถิ่น
- 7.2) การโอนเงินงบประมาณรายจ่ายในหมวดค่าครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง ที่ทำให้ลักษณะปริมาณ คุณภาพเปลี่ยน หรือโอนไปตั้งจ่ายเป็นรายการใหม่ ให้เป็นอำนาจอนุมัติของสภาท้องถิ่น
- 7.3) การแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำชี้แจงประมาณการรายรับหรืองบประมาณรายจ่ายให้เป็นอำนาจอนุมัติของผู้บริหารท้องถิ่น
- 7.4) การแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำชี้แจงงบประมาณรายจ่ายในหมวดค่าครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง ที่ทำให้ลักษณะปริมาณ คุณภาพเปลี่ยน หรือเปลี่ยนแปลงสถานที่ก่อสร้าง ให้เป็นอำนาจอนุมัติของสภาท้องถิ่น
- 7.5) การโอน การแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำชี้แจงงบประมาณรายจ่ายเงินประเภทอื่นที่ต้องนำมาตั้งงบประมาณรายจ่าย ให้เจ้าหน้าที่งบประมาณมีอำนาจอนุมัติโอนหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำชี้แจงงบประมาณรายจ่ายได้ เมื่อได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจแล้ว
- 7.6) การโอน การแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำชี้แจงงบประมาณรายการที่ได้เบ็ดตัดปีหรือขยายเวลาให้เบ็ดตัดปีไว้ จะกระทำต่อเมื่อได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจให้เบ็ดตัดปีได้หรือขยายเวลาเบ็ดตัดปี
- 7.7) การโอนเงินงบประมาณรายจ่าย หรือการแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำชี้แจงประมาณการรายรับและงบประมาณรายจ่าย เมื่อได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจแล้ว ให้ประกาศโดยเปิดเผยเพื่อให้ประชาชนทราบ แล้วแจ้งการประกาศให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อทราบภายในสิบห้าวัน

แผนภาพที่ 2 ขั้นตอนการโอน/เปลี่ยนแปลงงบประมาณรายจ่าย
(อำนาจผู้บริหารท้องถิ่น)

แผนภาพที่ 3 ขั้นตอนการโอน/เปลี่ยนแปลงงบประมาณรายจ่าย
(อำนาจสภาท้องถิ่น)

➤ 8. การควบคุมงบประมาณ

8.1) ให้ผู้บริหารท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่งบประมาณรับผิดชอบร่วมกันในการควบคุม งบประมาณ รายจ่ายและเงินนอกงบประมาณ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่งหรือหนังสือสั่งการ กระทรวงมหาดไทย โดยมีหัวหน้าหน่วยงานคลังเป็นผู้ช่วยเหลือและให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ควบคุมการรับ และการเบิกจ่ายเงิน

(๒) ควบคุมบัญชี รายงาน และเอกสารอื่นเกี่ยวกับการรับจ่ายเงิน และหนี้

(๓) ตรวจเอกสารการรับจ่ายเงิน การขอเบิกเงิน และการก่อหนี้ผูกพัน

8.2) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจะจ่ายเงิน หรือก่อหนี้ผูกพันได้ตามข้อความที่กำหนดไว้ใน งบประมาณรายจ่ายประจำปี หรืองบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ทั้งนี้ต้องมีกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่งหรือ หนังสือสั่งการกระทรวงมหาดไทยอนุญาตให้จ่าย และมีเงินรายได้เพียงพอที่จะเบิกจ่ายได้

8.3) บรรดาเงินที่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับ ไม่ว่าจะได้รับตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือ ได้รับชำระตามอำนาจหน้าที่ หรือสัญญาหรือได้รับจากการให้ หรือใช้ทรัพย์สินหรือเก็บดอกผลจากทรัพย์สิน ของทางราชการหรือองค์การเอง ให้นำส่งเป็นรายได้ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นตามระเบียบ หรือข้อบังคับที่ เกี่ยวข้อง เว้นแต่จะมีกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง หรือหนังสือสั่งการกระทรวงมหาดไทยกำหนดเป็นอย่างอื่น

8.4) บรรดาเงินที่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับจากผู้ทูลให้โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นใช้จ่ายในกิจการอย่างหนึ่งอย่างใดโดยเฉพาะ ใช้จ่ายเงินหรือก่อหนี้ผูกพันภายในวงเงินที่ได้รับ นั้น และไม่ต้องนำส่งเป็นรายได้ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เว้นแต่มีเงินเหลือจากการใช้จ่ายนั้นและผู้ทูลให้ ไม่ได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่นให้นำส่งเป็นรายได้ การใช้จ่ายเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ เงินกู้ เงินยืมขาดจากเงินสะสม หรือเงินอุดหนุนจากกระทรวง ทบวง กรม หรือหน่วยงานอื่นใด ที่มีลักษณะให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการตามที่ระบุไว้เป็นการเฉพาะโดยไม่มีเงื่อนไขให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาดำเนินการตามที่ระบุ ไว้โดยไม่ต้องตราเป็นงบประมาณรายจ่าย สำหรับแบบและวิธีการจ่ายเงิน หรือก่อหนี้ผูกพันให้เป็นไปตามที่กรมการ ปกครองกำหนด เงินที่ได้รับในลักษณะค่าเช่าใช้ความเสียหายหรือสิ้นเปลืองแห่งทรัพย์สินและจำเป็นจะต้องจ่าย เพื่อบูรณะทรัพย์สินหรือจัดให้ได้ทรัพย์สินคืนมาให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาดำเนินการตามระเบียบที่ เกี่ยวข้อง โดยไม่ต้องตราเป็นงบประมาณรายจ่ายตามระเบียบนี้ เงินรายได้ที่เป็นสถานพยาบาล สถานการศึกษา หรือสถานอื่นใดที่อำนวยความสะดวกเป็นสาธารณประโยชน์ หรือประชาสัมพันธ์ให้องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นนำ เงินไปใช้จ่ายได้แต่เฉพาะตามระเบียบ หนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องกำหนดไว้เท่านั้น

8.5) เมื่อสิ้นปีงบประมาณหากงบประมาณรายจ่ายมีเหลืออยู่ และได้มีการเบิกตัดปีหรือขยายเวลา เบิกตัดปีไว้แล้ว ในกรณีนี้ให้เบิกจ่ายได้โดยอาศัยงบประมาณรายจ่ายฉบับเดิมต่อไปได้อีกภายในระยะเวลาที่ขอเบิก ตัดปี หรือขยายเวลาเบิกตัดปีไว้

8.6) การก่อหนี้ผูกพันงบประมาณรายจ่ายเกินกว่าหนึ่งปีงบประมาณ ให้กระทำได้โดยความ เห็นชอบของสภาท้องถิ่น และจัดทำเป็นงบประมาณรายจ่ายตามขั้นตอนของกฎหมาย

การก่อหนี้ผูกพันงบประมาณรายจ่ายเกินกว่าหนึ่งปีงบประมาณ สำหรับโครงการใดโครงการหนึ่ง จะกระทำได้เมื่อมีความจำเป็นที่ไม่อาจแยกงบประมาณตั้งจ่าย และดำเนินการในแต่ละปีงบประมาณได้ ซึ่งเป็น โครงการประเภทที่ดินและสิ่งก่อสร้างที่ไม่อาจแยกการจัดซื้อจัดจ้างได้เป็นส่วนๆ และมีรายได้ไม่เพียงพอที่จะ ดำเนินการในปีงบประมาณเดียว ให้ก่อหนี้ผูกพันได้ไม่เกินปีงบประมาณถัดไปและงบประมาณที่จะก่อหนี้ผูกพัน

จะต้องไม่เกินร้อยละห้าสิบของงบประมาณรายจ่ายเพื่อการลงทุนของงบประมาณปีที่ผ่านมา โดยจะต้องระบุในงบประมาณรายจ่ายในปีปัจจุบัน และในปีงบประมาณถัดไปให้ชัดเจน

➤ 9.การรายงาน

9.1) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดส่งสำเนางบประมาณรายจ่ายประจำปีและงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมที่ได้รับอนุมัติให้ประกาศใช้แล้วไปยังผู้ว่าราชการจังหวัด ภายในระยะเวลาไม่เกินสิบห้าวัน นับแต่วันสิ้นสุดการประกาศโดยเปิดเผยเพื่อให้ประชาชนทราบ ณ สำนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

9.2) เมื่อสิ้นปีงบประมาณ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกาศรายงานการรับจ่ายเงินประจำปีงบประมาณที่สิ้นสุดนั้นทั้งงบประมาณรายจ่ายและเงินนอกงบประมาณไว้โดยเปิดเผย ณ สำนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนทราบภายในกำหนดสามสิบวันตามแบบที่กรมการปกครองกำหนด แล้วส่งสำเนารายงานการรับ - จ่าย ดังกล่าวไปให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อทราบและเก็บเป็นข้อมูล ระดับจังหวัดภายในระยะเวลาสิบห้าวันหลังจากนั้นแล้วให้จังหวัดรายงานกรมการปกครองทราบ

➤ 10. เอกสารอ้างอิง

- พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542
- พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 และแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 14) พ.ศ.2562
- ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2541 และแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543
- ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2555
- หนังสือ ด่วนที่สุด ที่ มท 0808.2/ว 1248 ลงวันที่ 27 มิถุนายน 2559 เรื่อง แนวทางการพิจารณาสิ่งของที่จัดเป็นวัสดุและครุภัณฑ์ตามหลักการจำแนกประเภทรายจ่ายตามงบประมาณ
- หนังสือ มท 0808.2/ว 1752 ลงวันที่ 6 สิงหาคม 2556 เรื่อง แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับรูปแบบและการจำแนกประเภทรายรับ – รายจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปี ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- หนังสือ มท 0808.2/ว 0444 ลงวันที่ 24 มกราคม 2561 เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์การเขียนรายละเอียดคำชี้แจงงบประมาณ รายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- หนังสือ มท0808.2/ว 1077 ลงวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2561 เรื่อง การตรวจสอบโครงการก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- หนังสือ ด่วนที่สุด ที่ มท 0808.2/ว 3842 ลงวันที่ 30 มิถุนายน 2563 เรื่อง ชักซ้อมแนวทางการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564
- หนังสือ ด่วนที่สุด ที่ มท 0810.3/ว 2931 ลงวันที่ 15 พฤษภาคม 2562 เรื่อง ชักซ้อมแนวทางการทบทวนแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2561-2565) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- คู่มือแนะนำการจำแนกงบประมาณ ส่วนพัฒนาระบบบัญชีท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น